

PRIF GWNSTABL HEDDLU GOGLEDD CYMRU

DATGANIAD O GYFRIFON

2017 – 2018

Tabl o'r Cynnwys

Tabl o'r Cynnwys.....	2
Adroddiad Naratif	3
Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu.....	11
Datganiad o'r Cyfrifoldebau dros y Datganiad o Gyfrifon	27
Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.....	28
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	29
Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.....	30
Mantolen	31
Datganiad Llif Arian.....	32
Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl	33
Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu.....	50
Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2017-2018.....	51
Datganiad Llywodraethu Blynyddol – Cynllun	60
Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Brif Gwnstabl Gogledd Cymru	61

Adroddiad Naratif

Cyflwyniad

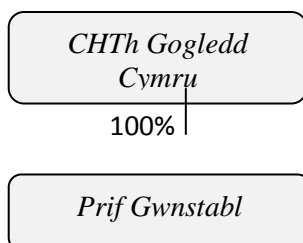
Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2017-2018 yn rhoi darlun o sefyllfa ariannol y grŵp ar 31 Mawrth 2018 ynghyd â chrynodeb o'r incwm a'r gwariant yn ystod y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2018. Mae diwedd 2017-18 yn nodi'r bedwaredd flwyddyn ers cyflwyniad Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr yn dilyn gweithrediad Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mewn egwyddor, mae'r Ddeddf wedi sefydlu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel corfforaethau undyn, gyda'r ddau'n endidau cyfreithiol ar wahân sy'n gallu cyflogi staff, llunio cytundebau a chymryd rhan mewn achosion cyfreithiol. Cyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw sicrhau bod yr heddlu yn effeithiol ac yn effeithlon a bydd yn comisiynu'r Prif Gwnstabl i wneud hyn. Mae'r Ddeddf hefyd wedi sefydlu Paneli'r Heddlu a Throsedd ar gyfer pob ardal blismona sydd yn gyfrifol am ddal y Comisiynwyr yr Heddlu a Throsedd yn atebol am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd.

Yn ymarferol, mae'n ofynnol i'r corfforaethau undyn baratoi eu Datganiad o Gyfrifon statudol endid sengl ar wahân, yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol a'r Safonau Hysbysu Ariannol Rhyngwladol perthnasol. Mae hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynhyrchu set o Gyfrifon Grŵp.

1. Strwythur y Grŵp

Yn dilyn cyflwyniad Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod fel y sefydliad daliannol ac ystyrir y Prif Gwnstabl yn endid sydd yn eiddo'n llawn i'r sefydliad daliannol. Mae natur strwythur y grŵp wedi'i bennu mewn deddfwriaeth a chaiff cyfrifon y grŵp eu paratoi yn unol â'r arfer cyfrifyddu statudol.

2. Datganiad o Gyfrifon

Mae'r Ddeddf a dogfennau deddfwriaethol eraill yn nodi mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddylai ddal cronfeydd wrth gefn y grŵp a chyfrif ar gyfer incwm a geir. Felly, ni fydd Cyfrifon y Prif Gwnstabl yn cynnwys Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn na Datganiad Llif Arian. Caiff y rhain eu cofnodi ar lefel Grŵp a chânt eu cynnwys o fewn Datganiad o Gyfrifon y Grŵp.

Mae'r cyfrifon grŵp yn cyflwyno darlun manwl o faterion ariannol y Prif Gwnstabl ac yn cynnwys:-

- Datganiad Grŵp o Bolisiau Cyfrifyddu (Tudalen 11).
Mae'r datganiad hwn yn cefnogi'r cyfrifon ac yn rhoi manylion am yr egwyddorion, y rheolau a'r arferion penodol y bydd y Grŵp yn eu defnyddio wrth baratoi a chyflwyno'r datganiadau ariannol.
- Datganiad o'r Cyfrifoldebau (Tudalen 27).

Mae'n pennu cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon ac yn cadarnhau bod y cyfrifon wedi cael eu paratoi'n unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

- Dadansoddiad o Wariant a Chyllid (Tudalen 28).
Mae'n dangos sut y caiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (grantiau llywodraeth, praesept treth cyngor ac ardrethi busnes) gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Mae incwm a gwariant a gyfrifir amdano dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael eu cyflwyno'n fwy manwl yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.
- Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr (Tudalen 29).
Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi trethiant er mwyn talu am wariant yn unol â gofynion statudol ac yn defnyddio'r incwm hwn i ddarparu cyllid o fewn y grŵp i'r Prif Gwnstabl. Gall y costau a ariennir gan drethiant fod yn wahanol i'r costau cyfrifyddu. Mae'r sefyllfa trethiant i'w weld yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn ogystal â'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.
- Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd (Tudalen 30).
Mae'n crynhoi'r symudiad yn ystod y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan y Prif Gwnstabl wedi'i ddadansoddi'n gronfeydd defnyddiadwy (y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant) a chronfeydd andefnyddiadwy eraill (cyfrifyddu technegol yn bennaf).
- Mantolen (Tudalen 31).
Mae'n dangos gwerth asedau ac ymrwymadau a gydnabyddir gan y Prif Gwnstabl ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Prif Gwnstabl (asedau llai dyledion) yn cyd-fynd â balansau'r cronfeydd sydd gan y Prif Gwnstabl. Dim ond cronfeydd andefnyddiadwy sydd gan y Prif Gwnstabl h.y. na ellir eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau.
- Datganiad Llif Arian (Tudalen 32).
Mae'r datganiad yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn.
- Nodiadau ar y Datganiadau (Tudalennau 33 i 49).
Dyma'r holl nodiadau esboniadol sy'n berthnasol i'r datganiadau.
- Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu (Tudalen 50).
Manylion y trafodion incwm a gwariant sy'n gysylltiedig ag incwm a gwariant Pensiwn yr Heddlu.

3. Yr Hinsawdd Economaidd a Chyllideb Refeniw 2017-2018

Roedd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gyllideb refeniw net o £143.217 miliwn ar gyfer 2017-18. Cafodd y gyllideb hon ei gosod yn ffurfiol yng nghyfarfod y Panel Heddlu a Throsedd ar 23 Ionawr 2017 ac roedd yn cynnwys cynnydd cyffredinol o 4.64% yn y praesept. Fodd bynnag, oherwydd y gostyngiad o 1.4% yn yr arian a gafwyd gan y Llywodraeth roedd hyn gyfystyr â gostyngiad cyffredinol o 1.52% yn y gyllideb refeniw sylfaenol.

Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am gynnal heddwch y Frenhines a gorfodi'r gyfraith. Mae hefyd yn gyfrifol am gyfarwyddyd a rheolaeth swyddogion a staff yr heddlu ac mae'n atebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd am ddarparu gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon ac am reoli adnoddau. Yn ystod 2017-2018 dirprwyodd y

Comisiynydd Heddlu a Throsedd y gyllideb wariant i'r Prif Gwnstabl. Gwariwyd cyfanswm gros o £178.741 miliwn ar y gwasanaeth plismona yn 2017-2018.

Gosodwyd y blaenoriaethau plismona ar gyfer 2017-2018 ar ôl ystyried materion cenedlaethol a lleol ac maent yn rhoi sylw i'r meysydd y byddwn yn canolbwyntio arnynt er mwyn darparu gwasanaeth plismona effeithiol ac effeithlon. Ar gyfer 2017-2018, y meysydd blaenoriaeth a gytunwyd gyda'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel rhan o Gynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021 oedd:

- Camdriniaeth Ddomestig
- Caethwasiaeth Fodern
- Troseddau Trefnedig
- Camdriniaeth Rywiol
- Cyflwyno Cymdogaethau Diogelach

Mae Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl yn gosod allan y gweithrediadau penodol y gwnaiff Heddlu Gogledd Cymru eu cymryd wrth gyflawni'r blaenoriaethau hyn. O bwys yw'r pwysigrwydd o weithio mewn partneriaeth i ymdrin â nhw. Mae holl feysydd blaenoriaeth yn cyflwyno problemau sydd tu hwnt i blismona a gellir ond cyflwyno ymateb effeithiol mewn partneriaeth.

Mae Cynllun Heddlu a Throsedd 2017-2021 a Chynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl ar gael ar wefan SCHTh (<http://www.northwales-pcc.gov.uk/en/Information/What-are-priorities-are-and-how-we-are-doing.aspx>).

Tanategu'r rhain yw gwerthoedd Heddlu Gogledd Cymru, sy'n disgrifio sut y cynhelir busnes. Unir y rhain fel un tîm, gwneud y pethau iawn a chynorthwyo ein cymunedau. Mae'r uchod i gyd yn cyfrannu at weledigaeth gyffredinol Heddlu Gogledd Cymru sy'n gwneud Gogledd Cymru diogelach.

Yn 2017-18 roedd Cynllun Cyflawni'r Heddlu yn canolbwyntio ar flaenoriaethau Cynllun Heddlu a Throsedd y CHTh sy'n gofalu am feysydd bregusrwydd a throseddau sy'n dod i'r amlwg, fel yr amlinellir uchod. Yn ychwanegol, parhaodd yr Heddlu i fonitro metrigau plismona creiddiol.

O ran bregusrwydd, cynhaliwyd sampl misol o droseddau camdriniaeth ddomestig, cam-fanteisio'n rhywiol ar blant, stelcio ac aflonyddu a chaethwasiaeth fodern. Roedd hyn yn gyfanswm o 400 trosedd ledled y flwyddyn. Dangosodd y canlyniadau gynnydd sylweddol mewn ansawdd a chydymffurfiaeth o ran tystiolaeth o ddiogelu (95.6% chwarter hyd at fis Chwefror 2018), cyfarwyddyd goruchwylio (85.1%), ymchwiliad yn cael ei symud ymlaen yn gyflym (92.5%) a chydymffurfiaeth gyson gyda Chod Ymarfer Dioddefwyr (94%).

Mae arwyddion fod nifer o ddioddefwyr mynych camdriniaeth ddomestig yn lleihau. Fel un o'r mesurau blaenoriaethol mae'n cael ei adolygu i ddeall y gyrwyr a sefydlu cysylltiadau i'r gweithgarwch a ymgymerir yn y maes hwn yn ystod y flwyddyn. Mae'r rhain yn cynnwys yn y defnydd o Hysbysiaidau Gwarchod Trais Ddomestig a dyrannu achosion Camdriniaeth Ddomestig risg uchel i dimau ymchwilio.

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol gwnaeth Heddlu Gogledd Cymru brofi cynnydd o 23% mewn trosedd cyffredinol. Gwnaeth y cynnydd a welwyd yn gynnar yn 2017-2018 sefydlogi erbyn mis Gorffennaf 2017. Mae'r heddlu wedi ymgymryd â gwaith sylweddol i ddeall y cynnydd hwn mewn troseddau cyffredinol ac mae wedi dod i'r casgliad fod newidiadau i brosesau mewnol wedi arwain at droseddau cofnodedig, yn hytrach na rhai hysbys. Mae lefelau digwyddiadau a hysbyswyd gan y cyhoedd wedi parhau'n sefydlog. Fodd bynnag mae'r pwyslais ar Fygythiad, Niwed a Risg yn yr ystafell reoli, ynghyd â hysbysiaidau trosedd trydydd parti ychwanegol a hysbysu am droseddau hanesyddol, wedi arwain at fwy o droseddau yn cael eu cofnodi.

Mae'r lefel o droseddau datrysedig yn aros ar 17% sy'n dueddiad gostyngol. Mae'r gostyngiad i'w weld ledled y mwyafrif o heddluoedd eleni. Mae Gogledd Cymru yn awr yn unol â'r cyfartaledd cenedlaethol. Gall y cynnydd diweddar mewn troseddau cofnodedig yrru'r cynnydd mewn canlyniadau oherwydd bod troseddau lluosog yn cael eu nodi o adroddiadau gwreiddiol, troseddau hanesyddol ac atgyfeiriadau trydydd parti.

Mae cynnydd o 32.9% o Droseddau Casineb wedi bod o flwyddyn i flwyddyn, gan godi o 462 i 614. Mae dadansoddiad pellach wedi dangos fod y cynnydd oherwydd cofnodi cadarnhaol ac y deallir holl dueddiadau.

Mae arolygon boddhad dioddefwyr yr Heddlu ar gyfer y 12 mis hyd at fis Mawrth 2018 yn dangos darlun sefydlog fwyaf. Ar lefel yr Heddlu, mae dioddefwyr byrgleriaeth cartref fel arfer yn fwy bodlon na mathau trosedd eraill. Fodd bynnag mae newid sylweddol ar gyfer Dilyniant gyda gostyngiad o 8% flwyddyn ar ôl blwyddyn. Mae dioddefwyr troseddau trais yn dangos boddhad sefydlog ledled holl ffactorau oni bai am gyswllt sy'n dangos gostyngiad sylweddol ar 5%.

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn parhau'r ail isaf yn genedlaethol am risg o droseddau tai a 27^{ain} yn genedlaethol am risg o drosedd personol. Mae dangosyddion cenedlaethol yn parhau'n gadarnhaol gyda chyhoedd Gogledd Cymru yn debygol o gytuno fod heddlu yn deall (7^{fed} uchaf) ac yn ymdrin â phroblemau cymunedol (13^{eg} uchaf).

Mae cyfrifon cyfryngau cymdeithasol yr Heddlu yn dangos ymgysylltiad iach a chynyddol a gefnogwyd gan yr Arolwg Hyder Cyhoeddus diweddar a ddangosodd lefelau uwch o ymgysylltu ac adborth cadarnhaol ar hygyrchedd. Mae teclynnau symudol yn awr wedi'u defnyddio i 600 o ddefnyddwyr ychwanegol. Gwnaiff hyn gyflawni cyflwyniad llawn i holl swyddogion a SCCH ynghyd a rolau staff dewisedig. Mae hyn yn rhoi'r gallu i ddefnyddwyr fod ar grwydr yn fwy yn y cymunedau a wasanaethant yn hytrach na bod yn gaeth i'r orsaf.

Mae'r nifer o bobl a ledir neu a anafir yn ddifrifol mewn gwrthdrawiadau traffig ffordd wedi gweld gostyngiad o 10.8% o fis Rhagfyr 2017, i lawr o 240 i 214.

Mae heriau sylweddol i ddod gyda lleihad pellach yn ddisgwyliedig o ran cyllid gan y llywodraeth. Mae hyn yn arwain at ofniad i nodi £8.9 miliwn o arbedion dros y cyfnod 2018-2023. Mae hyn yn dilyn y gostyngiadau a welwyd ers 2010-2011 hyd yn hyn sydd wedi arwain at ostyngiad o gyfanswm o £29.6 miliwn o gyllideb heddlu Gogledd Cymru. Mewn ymateb i'r heriau parhaus, sefydlwyd Bwrdd Cynllunio Strategol i weithredu a goruchwyllo'r cynlluniau a'r newidiadau angenrheidiol i gyflawni'r lleihad gan sicrhau ein bod yn lleihau'r effaith ar ein gwasanaethau a'n hadnoddau rheng flaen. Mae Rhaglen Gwella Gweithredol wedi'i sefydlu i nodi arbedion a blaenoriaethu adnoddau. Mae trigolion Gogledd Cymru wrth wraidd popeth a wnawn. Mae'n gyfiawn felly ein bod yn parhau i ymdrechu i sicrhau ein bod yn darparu gwasanaeth plismona effeithiol ac effeithlon.

Gweler y perfformiad yn ôl y gyllideb isod ar lefel grŵp gan fod hynny'n adlewyrchu sut y cafodd ei fonitro a'i adrodd trwy gydol 2017-2018. Mae'r datganiad llywodraethu blynyddol o fewn y cyfrifon hyn yn amlinellu'r trefniadau llywodraethu mewn lle ar gyfer y Prif Gwnstabl.

Y sefyllfa diwedd blwyddyn gyffredinol oedd cyfraniad net o £0.533 miliwn o'r cronfeydd wrth gefn. Mae hynny'n cynnwys y cyfraniad o £10.583 miliwn a gynlluniwyd o'r cronfeydd cyfalaf wrth gefn a glustnodwyd. Arweiniodd hyn at ostyngiad cyffredinol mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd o £10.050 miliwn. Un o'r prif broblemau yn 2017-2018 oedd y nifer uchel anarferol o ddigwyddiadau lleol a chenedlaethol, yn enwedig yn hanner cyntaf y flwyddyn. Rhoddodd hyn bwysau ar gyllidebau ac roedd angen hyblygrwydd rhwng llinellau cyllideb. Nodwyd arbedion yn gynnar yn y flwyddyn a chawsant eu defnyddio i ariannu gofynion gwariant ychwanegol. Mae cynnydd wedi bod hefyd mewn incwm, grantiau ac ad-daliadau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag mae'r incwm cysylltiedig yn gysylltiedig â chostau cyfatebol fel cyd-gymorth i feysydd plismona eraill.

Gweler sefyllfa alldro'r grŵp yn y tabl isod:

GWIR FALANS 2016-2017 £'000	GWARIANT REFENIW	CYLLIDEB 2017-2018 £'000	GWIR FALANS 2017-2018 £'000	AMRYWIANT + (-) £'000
118,198	COSTAU GWEITHWYR	123,221	123,571	350
3,451	PENSIYNAU'R HEDDLU	3,164	3,020	-144
33,427	COSTAU RHEDEG I RAI NAD YDYNT YN STAFF	32,998	32,735	-263
2,542	CYLLID CYFALAF	1,864	2,108	244
2,755	CYLLID CYFALAF O GRONFEYDD WRTH GEFN	12,433	10,583	-1,850
1,093	CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL	1,262	1,297	35
2,116	PARTNERIAETHAU	2,127	2,099	-28
-21,284	INCWM	-21,124	-22,146	-1,022
142,313	GWARIANT GWEITHREDU*	155,945	153,267	-2,678
1,509	TROSLWYDDIADAU I/O'R CRONFEYDD WRTH GEFN (REF)	-295	533	828
-2,755	TROSLWYDDIADAU I/O'R CRONFEYDD WRTH GEFN (CYF)	-12,433	-10,583	1,850
141,067	GWARIANT NET	143,217	143,217	0
ARIANNWYD GAN:				
40,592	GRANT YR HEDDLU	40,025	40,025	0
10,989	TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL	11,890	11,890	0
10,589	GRANT CYNNAL REFENIW	10,016	10,016	0
10,575	GRANT LLAWR	9,797	9,797	0
68,322	TRETH GYNGOR	71,489	71,489	0
141,067	CYFANSWM	143,217	143,217	0

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd sy'n gyfrifol am y cronfeydd wrth gefn a'r darpariaethau ac adroddir ar lefel grŵp. Mae'r tabl canlynol yn cynnwys manylion cronfeydd a darpariaethau'r grŵp ar gyfer 2017-2018.

Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy

Mae'r Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy ar gael ar gyfer gwariant yn y dyfodol.

BALANS AU A CHRONFEYDD WRTH GEFN	BALANS AGORIADOL 01/04/2017 £'000	SYMUDIAD £'000	BALANS TERFYNOL 31/03/2018 £'000
Y GRONFA WRTH GEFN CYFFREDINOL	5,189	0	5,189
CRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD:			
CRONFA BENSIWN SALWCH WRTH GEFN	915	0	915
MENTER CYLLID PREIFAT (PFI)	3,987	225	4,212
CRONFA DIGWYDDIADAU SYLWEDDOL WRTH GEFN	2,435	0	2,435
CRONFA YSWIRIANT WRTH GEFN	1,173	0	1,173
CRONFA GYFALAF WRTH GEFN	12,090	-9,749	2,341
DIOGELU A CHYNNAL A CHADW'R YSTÂD	1,659	-422	1,237
CRONFA RHEOLI NEWID WRTH GEFN	5,921	-291	5,630
GWOBR TÂL HEB EI GYFUNO SWYDDOGION	0	251	251
CRONFA BALANS PARTNERIAETHAU WRTH GEFN	499	53	552
CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL Y COMISIYNYDD	276	-35	241
CRONFA SWYDDFA'R COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD	258	-90	168
CRONFA GYFREITHIOL (SCHTh)	41	10	51

CYLLIDEBAU CYFRANOGOL (SCHTh)	2	-2	0
CRONFEYDD REFENIW WRTH GEFN DEFNYDDIADWY	34,445	-10,050	24,395
DERBYNIADAU CYFALAF WRTH GEFN	3,663	-2,176	1,487
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN DEFNYDDIADWY	38,108	-12,226	25,882

Darpariaethau

DARPARIAETHAU	BALANS AGORIADOL	SYMUDIAD	BALANS TERFYNOL
	£'000		£'000
CRONFA YSWIRIANT	1,097	-120	977

Mae gan y Prif Gwnstabl ymrwymiad tymor hir ar y Fantolen sy'n deillio o driniaeth Buddiannau ôl Gyflogi IAS 19. Mae hyn yn ymwneud â Chynlluniau Pensiwn Swyddogion Heddlu a Chynlluniau Pensiwn Llywodraeth Leol staff yr heddlu ac yn swm o -£1.706 biliwn ar gyfer 2017-2018. Ceir rhagor o fanylion yn Nodyn 17 yn y cyfrifon.

4. Gwariant Cyfalaf

O dan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 trosglwyddwyd holl asedau'r Awdurdodau Heddlu i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae Cyfrifon y Prif Gwnstabl yn cynnwys tâl a glustnodwyd ar gyfer defnyddio'r asedau sydd ar gael iddo. Yn 2017-2018 roedd hyn yn £6.424 miliwn (2016-2017 £4.244 miliwn).

Gosodwyd y rhaglen gyfalaf ar gyfer 2017-2018 ym mis Ionawr 2017 a chafodd llithriadau o raglen 2016-2017 eu dwyn ymlaen i raglen 2017-2018.

Cyfanswm diwygiedig yr amcangyfrifon gwariant cyfalaf ar gyfer y flwyddyn oedd £20.341 miliwn a'r gwir wariant ar gyfer y flwyddyn oedd £18.422 miliwn gan arwain at wariant o £1.919 miliwn yn cael ei drosglwyddo i 2018-2019. Roedd y llithriad oherwydd yr oedi mewn cyflwyno cerbydau, ac yng Nghynllun Canol Tref Wrecsam. Mae Prosiect Uwchraddio'r Ystafell Reoli, y rhaglen newid bwrdd gwaith a phrosiectau TG eraill amrywiol wedi cael eu hailbroffilio. Disgwylir i'r rhain gael eu cwblhau yn 2018-2019.

Mae'r trafodion a'r gwariant cyfalaf, sy'n cynnwys amodau gwrthwneud statudol, i'w gweld yn y Datganiad o Gyfrifon Grŵp.

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi prif wariant cyfalaf a nawdd ar gyfer 2017-2018:-

GWARIANT CYFALAF	CYLLIDEB 2017-2018	GWIR FALANS 2017-2018	AMRYWIANT + (-)
	£'000	£'000	£'000
Gwaith ar Adeiladau/Yr Ystâd	15,616	15,429	-187
Offer	110	6	-104
Cerbydau	1,661	1,061	-600
TG a Chyfathrebu	2,954	1,926	-1,028
GWARIANT NET	20,341	18,422	-1,919
ARIANNWYD GAN:			
Grantiau Cyfalaf y Swyddfa Gartref	462	462	0
Cyfraniad Refeniw	1,502	1,604	102
Defnyddio Cronfeydd wrth Gefn	12,433	10,583	-1,850
Derbyniadau Cyfalaf	3,133	3,031	-102
Benthyciadau eisoes wedi'u hariannu mewn refeniw	2,811	2,742	-69
CYFANSWM CYLLID CYFALAF	20,341	18,422	-1,919

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Menter Cyllid Preifat ar gyfer ei bencadlys Rhanbarthol yn Llanelwy. Mae'r arian ar gyfer y cynllun hwn yn parhau i gael ei dalu o gymeradwyaethau credyd, y gyllideb refeniw a chronfa a glustnodwyd. Ceir manylion am y cynllun a'r ymrwymiad yn y datganiad o gyfrifon grŵp.

Balansau a Chronfeydd wrth Gefn Cyfalaf:

Mae'r tabl canlynol yn darparu crynodeb o'r balansau cyfalaf a'r cronfeydd sy'n cael eu dal gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

BALANSAU A CHRONFEYDD WRTH GEFN CYFALAF	BALANS	SYMUDIAD	BALANS
	AGORIADOL		TERFYNOL
	01/04/2017		31/03/2018
	£'000	£'000	£'000
CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN DEFNYDDIADWY			
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf wrth Gefn	3,663	-2,176	1,487
CRONFEYDD CYFALAF ANNEFNYDDADWY WRTH GEFN			
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol	46	-46	0
Cronfa Ailbriso	21,011	422	21,433
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	18,053	11,324	29,377

Yn ystod y flwyddyn, bu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn adolygu prisiadau asedau 9 eiddo o fewn y portffolio.

Benthycia:

Nid oedd rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi unrhyw fenthyciadau newydd i ariannu gwariant cyfalaf a defnyddiodd gronfeydd mewnol i reoli ei lif arian. Roedd angen benthycia tymor byr ar ddiwedd y flwyddyn ariannol oherwydd y gostyngiad mewn cronfeydd wrth gefn a phroffil anwastad taliadau grant pensiwn. Parhaodd cyfartaledd y llog a delir ar y benthyciadau i fod yn 3.01% yn 2017-2018. Cyfanswm y benthyciadau a oedd yn ddyledus ar ddiwedd y flwyddyn oedd £11.322 miliwn (2016-17 £1.933 miliwn).

5. Polisiâu Cyfrifyddu

Gwneir newidiadau mewn polisiâu cyfrifyddu pan fo'n ofynnol oherwydd arferion cyfrifyddu priodol neu fod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynglŷn ag effaith trafodion, digwyddiadau neu amodau eraill ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol yr Awdurdod. Mae newid bach wedi bod at y polisi dibrisiant ar gerbydau. Ni chafodd hyn effaith bwysig ar y cyfrifon felly nid oes angen ail ddatganiad am gyfrifon y flwyddyn flaenorol. Nid oes unrhyw bolisiâu eraill wedi'u newid.

6. Cydweithio â Chyrff Eraill

Yn 2013 trosglwyddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yr hofrennydd i Wasanaeth Awyr Cenedlaethol yr Heddlu (NPAS). Mae hwn yn gytundeb cenedlaethol gorfodol ar gyfer darparu Gwasanaeth Awyr yr Heddlu ar draws y DU yn ei chyfarwydd.

Fe anogir Comisiynwyr yr Heddlu a Throsedd a Phrif Gwnstabiliaid i edrych ar feysydd ble gallent gydweithio i ddarparu gwasanaethau, naill ai gyda heddluoedd eraill neu ar lefel leol gyda chyrff cyhoeddus eraill. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweithio'n agos gyda Heddluoedd eraill a Rhanbarth Gogledd Orllewin Lloegr i edrych ar feysydd i gydweithio. Ceir manylion trefniadau presennol yn Nodyn 21. Ar lefel leol, mae Adran Gyfleusterau'r Heddlu yn rheoli ystâd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ar y cyd ac mae'n edrych ar gyfleoedd pellach i gydweithio. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn gweithredu ystafell reoli ar y cyd gyda Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn Llanelwy.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithio gyda Heddlu Swydd Gaer ar y Gynghrair Plismona Arfog er mwyn gwella perfformiad gweithredol ac ar yr un pryd i barhau i ddarparu'r gwelliannau a'r arbedion angenrheidiol er mwyn gallu diwallu gostyngiadau'r Llywodraeth yn y gwasanaeth. Yn 2017-2018 dechreuodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gynllun peilot cydweithredol pellach gydag adran Gŵn ar y cyd gyda Heddlu Swydd Gaer a sefydlwyd i gynyddu gallu deddfwriaethol a darparu arbedion effeithlonrwydd gan wasanaeth cyson wedi ymuno.

7. Edrych i'r Dyfodol

Mae ansicrwydd ynghylch lefel ac effeithiau posibl y gostyngiadau mewn nawdd ar gyfer Gwasanaeth yr Heddlu yn y dyfodol yn golygu bod rhaid parhau i sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu hadolygu a'u trawsnewid. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn amlinellu'r gofynion ariannol yn ystod y cyfnod 2018-2023. Mae'n cysylltu'r cynllun plismona a'r blaenoriaethau gyda'r strategaeth ariannol a gellir dod o hyd iddo ar [wefan](#) y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi ymrwymo i sicrhau bod y gwasanaeth heddlu yng Ngogledd Cymru yn addas i'r pwrpas ac yn rhoi gwerth am arian i drigolion Gogledd Cymru. Rhan hollbwysig o hyn yw'r angen am gronfeydd wrth gefn digonol i wynebu'r heriau sydd i ddod ac, yn y pen draw, i ddiogelu gwasanaethau rheng flaen.

Cafodd cyllideb 2018-2019 ei gosod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chafodd ei chymeradwyo gan y Panel Heddlu a Throsedd ym mis Ionawr 2018 ar £146.467 miliwn. Roedd hyn yn cynrychioli cynnydd o 3.58% yn y Dreth Gyngor a chynnydd cyffredinol net o 2.27% o'i gymharu â chyllideb 2017-2018 o £143.217 miliwn. Mae arbedion gwerth £1.453 miliwn wedi'u nodi i'w gwireddu yn 2018-2019, gyda £7.432 miliwn pellach wedi'i gynnwys yn y cynllun arbedion ar gyfer y 4 mlynedd ganlynol.

Bydd canlyniadau refferendwm yr Undeb Ewropeaidd yn 2016 lle dewisodd y DU i adael yr UE yn cael effaith wleidyddol ar yr holl wlad. Cafodd Erthygl 50 ei sbarduno ar 29 Mawrth 2017 gan farcio man cychwyn dwy flynedd o drafodaethau i sicrhau cytundeb ar gyfer ymadawiad y DU o'r Undeb Ewropeaidd. Ar hyn o bryd felly, mae'r effaith posibl y bydd hyn yn ei gael ar wasanaeth yr heddlu yn ansicr.

8. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd.

Pan gafodd y Datganiad o Gyfrifon ei gyflwyno i'r Prif Gwnstabl ar 20 Medi 2018, roedd yr holl ddigwyddiadau addasu neu beidio addasu materol yr oedd angen eu cynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon wedi'u cynnwys yn Nodyn 9 i'r cyfrifon.

Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu

1. **Cyffredinol**

Mae'r Datganiad o Gyfrifon Grŵp yn cynnwys crynodeb o drafodion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gyfer blwyddyn ariannol 2017-2018 a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2018. Mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd baratoi Datganiad o Gyfrifon yn flynyddol yn unol â Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, ac mae'r Rheoliadau yn nodi bod rhaid i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol â'r arferion cyfrifyddu priodol. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-2017 gyda chefnogaeth y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a'r arweiniad statudol a gyflwynwyd o dan adran 12 Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cod yn nodi'r egwyddorion a'r arferion cyfrifyddu angenrheidiol i baratoi Datganiad o Gyfrifon Grŵp sy'n cyflwyno darlun 'gwir a theg' o'r sefyllfa ariannol, perfformiad ariannol a llif arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, gan gynnwys datganiadau ariannol grŵp. Mae'r polisiau, egwyddorion ac arferion yn cael eu cymhwysu yn yr un ffordd i gyfrifon y Prif Gwnstabl ac wedi'u hysgrifennu ar y lefel Grŵp. Ni fydd yr holl Bolisiau Cyfrifyddu'n berthnasol i'r Prif Gwnstabl, ond fe'u cynhwysir er mwyn cael set lawn o Bolisiau Cyfrifyddu o fewn y Grŵp.

Y confensiwn cyfrifo a fabwysiadwyd yw cost hanesyddol, wedi'i addasu drwy ailbrisio rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

2. **Croniadau o Incwm a Gwariant**

Mae'r gweithgareddau yn cael eu cyfrifo yn y flwyddyn y maent yn digwydd, nid dim ond pan fydd taliadau ariannol yn cael eu gwneud a'u derbyn. Yn benodol:

- Bydd y referniw a geir o werthu nwyddau yn cael ei nodi pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn trosglwyddo'r risgiau sylweddol a'r manteision cysylltiedig i'r prynwr, ac mae'n debygol y bydd y buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodyn yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Bydd y referniw a geir o ddarparu gwasanaethau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gallu mesur yn ddibynadwy ganran cwblhau'r trafodyn ac mae'n debygol y bydd y buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodyn yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.
- Bydd nwyddau'n cael eu cofrestru fel gwariant pan fyddant yn cael eu defnyddio. Pan fydd bwllch rhwng dyddiad derbyn a dyddiad defnyddio'r nwyddau, byddant yn cael eu trin fel stoc ar y Fantolen.
- Bydd treuliau sy'n berthnasol i wasanaethau a roddwyd (yn cynnwys gwasanaethau a ddarperir gan y gweithwyr) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan brosesir y taliad.
- Bydd y llog a geir ar fuddsoddiadau ac a delir ar fenthyciadau yn cael eu cyfrifo yn ôl eu trefn fel incwm a gwariant ar sail y raddfa llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol hwnnw yn hytrach na'r llif arian sydd wedi'i benodi neu bennu gan y cytundeb.
- Pan fydd y referniw a'r gwariant wedi cael ei nodi ond nad yw'r arian wedi cael ei dderbyn na'i dalu, bydd y ddyled neu'r credyd am y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Os na fydd dyled, bydd balans y dyledion yn lleihau a thâl yn cael ei godi ar y cyfrif referniw am yr incwm na fyddai o bosibl yn cael ei gasglu.

3. **Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod**

Mae arian mewn llaw ac adnau gyda sefydliadau ariannol sy'n daladwy heb gosb wrth roi rhybudd o ddim mwy na 24 awr yn cael ei ystyried yn arian parod. Mae cywerthoedd arian yn fuddsoddiadau all aeddfedu'n syth ar ddyddiad y caffaeliad ac sydd yn gallu cael eu trosi yn hawdd i symiau penodol o arian gyda risg bychan o newid yn eu gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian, mae arian parod a chywerthoedd arian parod yn cael eu dangos fel net o'r gorddrafft banc sy'n daladwy ar ofyn ac maent yn ffurfio rhan annatod o reolaeth arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

4. **Eitemau Eithriadol**

Pan fydd eitemau o incwm a gwariant yn faterol berthnasol, bydd eu natur a'u swm yn cael eu datgelu ar wahân, naill ai yn amlwg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn ddibynol ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau i'r ddealltwriaeth o berfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

5. **Addasiadau i Gyfnodau Blaenorol, Newidiadau yn y Polisiâu Cyfrifyddu, Amcangyfrifon a Gwallau**

Mae addasiadau i gyfnodau blaenorol yn gallu digwydd oherwydd newidiadau yn y polisiâu cyfrifyddu neu wrth gywiro gwallau sy'n faterol berthnasol. Mae newidiadau yn yr amcangyfrifon cyfrifyddu yn cael eu cyfrifo wrth fynd ymlaen h.y. yn y flwyddyn bresennol ac yn y blynyddoedd dilynol sy'n cael eu heffeithio gan y newid ac nid ydynt yn arwain at addasiad yn y cyfnod blaenorol.

Dim ond pan fydd yr arferion cyfrifyddu perthnasol yn datgan bod rhaid newid y polisiâu cyfrifyddu y byddant yn cael eu diweddarau neu pan fyddai eu newid yn rhoi gwybodaeth sy'n fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith y trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau sefyllfa ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd neu ei berfformiad ariannol. Pan fydd newid yn cael ei wneud, bydd yn cael ei ôl weithredu (oni bai y nodir fel arall) trwy addasu'r balansau agoriadol a'r symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel petai'r polisi wedi'i weithredu fel hyn erioed.

Bydd camgymeriadau materol a ddeuir ar eu traws yn ffigyrau unrhyw gyfnod blaenorol yn cael eu cywiro'n ôl-weithredol trwy newid y balansau agoriadol a'r symiau cymharol yn y cyfnod blaenorol hwnnw.

6. **Taliadau Refeniw ar Gyfer Asedau Anghyfredol**

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi tâl ar wahân am ddibrisio, ailbrisio a lleihau neu amorteiddio gwasanaethau, gwasanaethau cefnogi neu gyfrifon masnachu.

Nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi treth y cyngor i ariannu colledion dibrisio, ailbrisio, lleihau neu amorteiddio. Fodd bynnag, mae'n rhaid iddo wneud cyfraniad blynyddol o'r gyllideb refeniw tuag at leihau ei ofyniad benthyca cyffredinol sydd gyfwerth â'r swm gochelgar a gyfrifir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol â'r cyfarwyddyd statudol.

Mae dibrisiadau, ailbrisiadau a cholledion lleihau ac amorteiddio yn cael eu disodli gan y cyfraniad ym malans y Gronfa Gyffredinol (Darpariaeth Isafswm Refeniw), a thrwy drafodyn addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd er mwyn gwneud yn iawn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

7. Buddion Gweithwyr

Buddion sy'n Daladwy yn Ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr y gweithwyr yw'r rhai hynny sydd i'w talu o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion fel cyflogau, gwyliau ac absenoldeb salwch sy'n cael eu talu, bonwsau a buddion eraill heb fod yn ariannol (e.e. ceir) ar gyfer gweithwyr presennol ac maent yn cael eu cyfrif fel cost am wasanaeth yn ystod y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn ei roi i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gwneir cronriad am gost gwyliau sy'n deillio o'r hawl am wyliau neu amser i ffwrdd yn lle sydd wedi ei gaffael gan y gweithiwr ond sydd heb ei gymryd cyn diwedd y flwyddyn a gall y gweithiwr ei gario i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r cronriad ar y raddfa gyflog sy'n berthnasol i'r flwyddyn ariannol nesaf, gan ei fod yn y cyfnod pan fydd y gweithiwr yn cymryd y budd. Bydd y cronriad yn cael ei godi yn erbyn y Gweddill neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau, ond wedyn bydd yn cael ei wrthdroi trwy'r Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel bod buddion gwyliau yn cael eu talu allan o'r cyfrif refeniw yn y flwyddyn ariannol pan fydd y gweithiwr yn cymryd y gwyliau.

Buddion Terfynu

Arian sy'n daladwy yn dilyn penderfyniad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyn ei ddyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad gweithiwr i dderbyn diswyddiad gwirfoddol yw buddion terfynu. Gwneir ceisiadau ar sail cronriad yn y llinell Costau heb Gael eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dynnu'r cynnig o'r buddion hynny yn ôl neu pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

Pan fydd y buddion terfynu yn cynnwys gwelliant yn y pensiynau, mae'n rhaid, yn unol â'r darpariaethau statudol, symud y swm sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'r pensiwnwr yn y flwyddyn o'r Gronfa Gyffredinol, yn hytrach na'r swm sy'n cael ei gyfrifo yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd, rhaid neilltuo arian i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn er mwyn tynnu allan y debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer y buddion terfynu pensiwn sydd wedi eu gwella, a'u cyfnewid gyda debydau am yr arian sydd wedi ei dalu i'r gronfa bensiwn a'r pensiwnwr ac unrhyw symiau sy'n ddyledus ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gyfrifol am ddau gynllun pensiwn. Mae'r ddau gynllun yn rhoi buddion diffiniedig sy'n gysylltiedig â chyflog a gwasanaethau i'r aelodau gwahanol.

Swyddogion yr Heddlu -

Hyd at 2005-2006 roedd cost cynllun pensiwn swyddogion heddlu, a oedd yn gynllun buddion diffiniedig, heb ei ariannu, yn cael ei dalu o Gyfrif Incwm a Gwariant Awdurdod yr Heddlu. Bu newid yn y modd y cyfrifir pensiynau swyddogion heddlu yn 2006-2007. Sefydlwyd cronfa ganolog gan y Swyddfa Gartref i dalu pensiynau a thaliadau cymudo. Mae Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yn talu canran o gyflogau'r swyddogion i mewn i'r gronfa hon. Mae talu pensiynau anaf yn parhau i fod yn gyfrifoldeb ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac maent yn cael eu talu allan o Gyfrif Incwm a Gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Staff yr Heddlu (gan gynnwys staff sy'n gweithio yn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd) -

Mae gan y gweithwyr hyn hawl i ymuno â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Gwynedd. Cynhaliwyd yr asesiad actwari teirblynyddol yn 2016 ac roedd yn nodi bod angen gosod cyfraniad y cyflogwr ar leiafswm o 16.3% y flwyddyn ynghyd â lwmp swm o £0.8m i fodloni ymrwymadau'r gronfa. Cynhelir yr asesiad teirblynyddol nesaf yn 2019.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cael ei gyfrifo fel cynllun buddion diffiniedig:

- mae ymrwymïadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sy'n gyfrifoldeb i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwariïaid gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, h.y. asesiad o'r taliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol ar fuddion ymddeol a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar dybiaethau ynglŷn â chyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant staff a rhagamcanion ynghylch enillion tybiedig y gweithwyr presennol.
- mae'r ymrwymïadau'n cael eu disgowntio i'w gwerth ar brisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt yn seiliedig ar gyfradd adennill fynegol ar fondiau'r Llywodraeth wedi eu haddasu ar gyfer elw ychwanegol o fondiau corfforaethol o ansawdd uchel (iBoxx Sterling Corporates AA).
- mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sy'n gyfrifoldeb i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys ar y Fantolen ar eu gwerth teg:
Gwarantau a ddyfynnwyd ar eu pris cynnig cyfredol
Gwarantau na chafwyd eu dyfynnu ar amcangyfrif proffesiynol
Gwarantau unedol ar eu pris cynnig cyfredol
Eiddo ar werth y farchnad
- mae'r newid yn yr ymrwymïad pensiwn net yn cael ei ddadansoddi i mewn i'r elfennau canlynol:

Cost am wasanaeth sy'n cynnwys:

- (i) Cost Gyfredol y Gwasanaeth - cynnydd yn yr ymrwymïadau oherwydd y blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd y flwyddyn hon wedi ei ddyrannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.
- (ii) Cost Flaenorol y Gwasanaeth - cynnydd yn yr ymrwymïadau oherwydd newid neu gwtogiad i'r cynllun sy'n cael effaith ar y blynyddoedd o wasanaeth a sicrhawyd yn y blynyddoedd cynt ac sy'n cael eu debydu yn erbyn y Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r Costau Heb Gael eu Dosbarthu.
- (iii) Llog net ar yr ymrwymïad budd diffiniedig net (ased) - y llog net ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o'r newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymïad diffiniedig net (ased) sy'n codi gydag amser ac sy'n cael ei godi yn erbyn yr Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn unol â'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae hyn yn cael ei gyfrifo drwy ddefnyddio'r gyfradd ddisgowntio a ddefnyddiwyd i fesur yr ymrwymïad budd diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod i'r ymrwymïad budd diffiniedig net (ased) ar ddiwedd y cyfnod drwy gymryd i ystyriaeth unrhyw newidiadau yn yr ymrwymïad budd diffiniedig net (ased) yn ystod y cyfnod o ganlyniad i daliadau cyfraniadau a buddion.

Ailfesuriadau sy'n cynnwys:

- (i) Y dychweliad ar asedau cynlluniedig - ac eithrio'r symiau a gafodd eu cynnwys yn y llog net ar yr ymrwymïad budd diffiniedig net (ased) ac mae'n cael ei roi yn erbyn y Gronfa Bensiwn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.
- (ii) Enillion neu golledion actiwariïaid - newid yn yr ymrwymïadau pensiwn net sy'n bodoli oherwydd nad yw'r digwyddiadau wedi cyd-fynd â'r tybiaethau a wnaed adeg y prisiad actiwariïaid diwethaf neu oherwydd bod yr actwari wedi diweddarau ei dybiaethau sy'n cael eu rhoi yn erbyn y Gronfa Bensiwn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

Cyfraniadau a dalwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd – arian a dalwyd fel rhan o gyfraniad y cyflogwr i'r gronfa pensiwn i dalu'r ymrwymïadau; nid yw'n cael ei gyfrifo fel gwariant.

Mewn perthynas â buddion ymddeol, mae'r darpariaethau statudol yn nodi bod rhaid i falans y Gronfa Gyffredinol gynnwys y symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i'r pensiynwyr yn y flwyddyn, ac nid y swm a gyfrifwyd yn unol â'r safonau cyfrifyddu priodol. Golyga hyn fod yna drosglwyddiadau i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd i dynnu'r debydau a'r credydau tybiannol am fuddion ymddeol a'u cyfnewid gyda'r debydau am yr arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a'r pensiynwyr ac unrhyw symiau eraill sy'n ddyledus ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn. Mae balans negyddol y Gronfa Bensiwn felly yn mesur yr effaith fanteisiol ar y Gronfa Gyffredinol o fod yn gorfod cyfrifo am fuddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach nag fel buddion a enillwyd gan weithwyr.

Buddion Dewisol

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd rymoedd cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol o fuddion ymddeol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Mae unrhyw ymrwymadau a ragwelir i godi o ganlyniad i ddyfarniadau i unrhyw aelod o staff yn cael eu cronni yn y flwyddyn y gwnaed y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisiâu a ddefnyddir yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac yn unol â phroses ymddeol yn gynnar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

8. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan fydd y Datganiad o Gyfrifon yn cael ei awdurdodi ar gyfer ei gyhoeddi. Ceir dau fath o ddigwyddiadau:

- y rhai hynny sy'n cynnwys tystiolaeth o'r amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd a dylai'r Datganiad o Gyfrifon gael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- y rhai hynny sy'n dangos arwydd o'r amodau a ymddangosodd ar ôl y cyfnod adrodd. Nid oes angen addasu'r Datganiad o Gyfrifon i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond os byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith materol, byddai nodyn yn cael ei roi yn y nodiadau ynghylch natur y digwyddiadau ac amcangyfrif o'u heffaith ariannol.

Nid yw'r digwyddiadau a ddigwyddodd ar ôl y dyddiad awdurdodi yn cael eu cynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon.

9. Offerynnau Ariannol

Ymrwymadau Ariannol

Caiff Ymrwymadau Ariannol eu cynnwys ar y Fantolen pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol, ac maent yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg ac yn cael eu cario ar eu cost amorteiddio. Mae taliadau blynyddol yn y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar gyfer llog sy'n daladwy yn seiliedig ar swm cario'r ymrwymadau, wedi'i luosi gyda chyfradd llog effeithiol ar gyfer yr offeryn. Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n union ddisgowntio'r taliadau arian a amcangyfrifir yn y dyfodol dros oes yr offeryn ar y swm y cafodd ei gydnabod yn wreiddiol.

Y swm a gyflwynir ar y fantolen mewn perthynas â benthycia tymor hir a thymor byr yw'r prif symiau sydd i'w had-dalu (+llog wedi cronni); ac incwm ar y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl cytundeb y benthyciad.

Mae'r enillion a'r colledion sy'n gysylltiedig ag adbrynu neu setlo benthyciadau yn gynnar yn cael eu credydu a'u debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn adbrynu/setlo. Fodd bynnag, pan fydd yr adbryniadau wedi digwydd fel rhan o'r broses i ailstrwythuro'r portffolio benthyciadau sy'n cynnwys addasu neu gyfnewid offerynnau sy'n bodoli eisoes, mae'r premiwm neu'r disgownt yn cael ei dynnu, neu ei ychwanegu at gost amorteiddio'r benthyciad newydd neu'r un sydd wedi'i addasu ac mae'n cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr dros oes y benthyciad gan addasu'r gyfradd llog effeithiol.

Pan fydd premiymau neu ddisgowntiau wedi cael eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, mae rheoliadau yn caniatáu i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei ymestyn dros y blynnyddoedd i ddod. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd bolisi lle bydd yr enillion neu'r golled yn cael ei ymestyn dros y tymor a oedd yn weddill ar y benthyciad yn erbyn y premiwm a oedd yn daladwy neu'r disgownt a oedd yn berthnasol pan gafodd ei ad-dalu. Mae'r cysoniad o'r symiau a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr i'r gost net sy'n ofynnol yn erbyn Balans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei reoli drwy drosglwyddo i, neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Asedau Ariannol

Ceir dau fath o asedau ariannol:

- benthyciadau a symiau derbyniadwy sy'n asedau ag ad-daliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu ond nad ydynt yn cael eu cynnwys ar y farchnad weithredol
- asedau sydd ar gael i'w gwerthu, sef asedau sydd â phris wedi ei ddyfynnu ar y farchnad a/neu sydd heb daliadau sefydlog neu wedi'u penderfynu.

Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy

Caiff benthyciadau a symiau derbyniadwy eu cynnwys ar y Fantolen pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol, ac maent yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg. Maent wedyn yn cael eu mesur ar eu cost amorteiddio. Mae'r credydau blynnyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar gyfer llog derbyniadwy yn seiliedig ar swm cario'r ased wedi'i luosi gyda'r gyfradd llog effeithiol ar gyfer yr offeryn. Ar gyfer y rhan fwyaf o'r benthyciadau sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm derbyniadwy sy'n ddyledus (ynghyd â'r llog cronedig) a'r llog sydd wedi ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm a dderbynnir ar gyfer y flwyddyn yng nghytundeb y benthyciad.

Pan fydd asedau wedi cael eu nodi fel rhai a leihawyd oherwydd y tebygolrwydd sy'n deillio o ddigwyddiad yn y gorffennol na fyddai taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb yn cael eu gwneud, mae'r ased yn cael ei gofnodi a thâl yn cael ei godi yn erbyn y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r golled lleihad yn cael ei fesur fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llif arian diwygiedig yn y dyfodol wedi ei ddisgowntio ar gyfradd llog gwreiddiol yr ased.

Mae unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o nodi'r ased yn cael eu credydu neu eu debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Asedau sydd ar gael i'w gwerthu

Caiff asedau sydd ar gael i'w gwerthu eu cynnwys ar y Fantolen pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol, ac maent yn cael eu mesur yn y lle cyntaf ar werth teg. Pan fydd gan yr ased daliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu, mae'r taliadau blynnyddol yn y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar gyfer llog sy'n daladwy yn seiliedig ar swm amorteiddio'r ased, wedi'i luosi gyda chyfradd llog effeithiol ar gyfer yr offeryn.

Pan nad oes taliadau sefydlog neu sydd wedi'u penderfynu, bydd yr incwm (e.e. buddrannau) yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ei dderbyn.

Caiff asedau eu cynnwys ar y Fantolen ar eu gwerth teg. Mae'r gwerthoedd yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau gyda phrisiau sydd wedi eu dyfynnu ar y farchnad – pris y farchnad
- offerynnau eraill sydd â thaliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu – dadansoddiad llif arian gostyngedig
- soddgyfrannau heb brisiau sydd wedi eu dyfynnu ar y farchnad – gwerthusiad annibynnol o brisiadau cwmni.

Mae'r mewnbynnau i'r technegau mesur yn cael eu categorio yn unol â'r tair lefel ganlynol:

- Mewnbynnau Lefel 1 – prisiau a ddyfynnwyd (sydd heb eu cymhwyso) ar y farchnad agored ar gyfer asedau unfath y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael mynediad iddynt ar y dyddiad mesur.
- Mewnbynnau Lefel 2 – mewnbynnau ar wahân i'r prisiau a ddyfynnwyd a gafodd eu cynnwys yn Lefel 1 sy'n weladwy ar gyfer yr ased, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Mewnbynnau Lefel 3 – mewnbynnau anweladwy ar gyfer yr ased.

Mae newidiadau mewn gwerth teg yn cael eu cydnabod ar ffurf cofnod yn y Gronfa ar Gael i'w Gwerthu ac mae'r elw/golled yn cael ei gydnabod yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ailbrisiad Asedau Ariannol sydd ar gael i'w Gwerthu. Mae'r eithriad i hyn yn digwydd pan fydd colledion lleihau wedi digwydd – mae'r rhain yn cael eu debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ochr yn ochr ag unrhyw elw neu golled net ar gyfer yr ased a gronwyd yn y Gronfa ar Gael i'w Gwerthu.

Pan fydd asedau wedi cael eu nodi fel rhai a lleihawyd oherwydd y tebygolrwydd sy'n deillio o ddigwyddiad yn y gorffennol na fyddai taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb yn cael eu gwneud, mae'r ased yn cael ei gofnodi a thâl yn cael ei godi yn erbyn y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Os bydd gan yr ased daliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu, yna bydd y golled lleihad yn cael ei fesur fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llif arian diwygiedig yn y dyfodol wedi'i ddisgowntio ar gyfradd llog effeithiol gwreiddiol yr ased. Fel arall, bydd y golled lleihad yn cael ei fesur fel unrhyw ddiffyg o werth teg yn erbyn cost caffael yr offeryn (net o unrhyw brif ad-daliad ac amorteiddiad).

Mae unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o an-adnabyddiaeth o'r ased yn cael eu credydu neu eu debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw elw neu golledion cronedig a nodwyd yn flaenorol yn y Gronfa ar Gael i'w Gwerthu. Pan na fydd yn bosib mesur gwerth teg yn ddibynadwy, bydd yr offeryn yn cael ei gario ar gost (llai unrhyw golledion lleihad).

10. **Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau**

Os ydynt yn cael eu talu ymlaen llaw, mewn rhandaliadau neu os ydynt yn ddyledus, mae grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau a rhoddion trydydd parti yn cael eu cydnabod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan fydd sicrwydd rhesymol:

- y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydymffurfio â'r amodau sy'n gysylltiedig â'r taliadau, ac
- y derbynnir y grant neu'r cyfraniadau.

Nid yw'r symiau sy'n cael eu cydnabod fel eu bod yn ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hyd nes y bydd yr amodau sy'n gysylltiedig â'r grant

wedi cael eu bodloni. Mae'r amodau hyn yn nodi bod rhaid i'r buddion economaidd yn y dyfodol neu botensial am wasanaeth sydd wedi cael ei ymgorffori yn yr asedau a gafaelwyd gan ddefnyddio'r grant neu gyfraniad gael eu defnyddio gan y derbynnydd fel y nodir, neu bydd rhaid dychwelyd y buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth yn ôl i'r trosglwyddwr.

Mae'r arian a roddwyd fel blaendal i grantiau a chyfraniadau ac nad yw'r amodau wedi eu bodloni, yn cael eu cynnwys yn y Fantolen fel credydwy. Pan fydd yr amodau wedi eu bodloni, bydd y grant neu'r cyfraniad yn cael ei gredydu i'r maes perthnasol (grantiau refeniw y gellir eu priodoli a chyfraniadau) neu Drethiant ac Incwm Grant Heb fod yn Benodol (grantiau refeniw heb eu neilltuo a phob grant cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan fydd enillion yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, byddant yn cael eu tynnu allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan na fydd y grant wedi cael ei ddefnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf, caiff y swm ei drosglwyddo i'r Gronfa Grantiau Cyfalaf na Ddefnyddiwyd. Pan fydd wedi cael ei ddefnyddio, caiff y swm ei gynnwys yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf. Trosglwyddir y symiau sydd heb eu defnyddio yn y gronfa wrth gefn i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf unwaith y byddant wedi cael eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

11. **Budd mewn endidau eraill**

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fudd materol mewn endidau eraill sydd o natur ategol, gysylltiol ac sy'n cael eu rheoli ar y cyd, ac mae'n rhaid paratoi cyfrifon grŵp ar eu cyfer. Yng nghyfrifon endid unigol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mae'r endidau eraill yn cael eu cofnodi yn unol â'r arferion cyfrifyddu priodol. O safbwynt cyfrifon grŵp Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, ystyrir bod Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru yn is-gorff sy'n perthyn 100% i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

12. **Rhestr Eiddo a Chontractau Tymor Hir**

Mae rhestrau eiddo yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar werth isaf y gost a'r gwerth gwireddadwy net. Mae cost rhestrau eiddo yn cael ei neilltuo gan ddefnyddio'r fformiwla 'y cyntaf i mewn yw'r cyntaf allan' (FIFO). Mae cytundebau tymor hir yn cael eu cyfrif ar sail codi tâl yn y Gweddill neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau gyda gwerth y gwaith neu wasanaethau a dderbynnir fel rhan o'r cytundeb yn ystod y flwyddyn ariannol.

13. **Asedau a Gweithrediadau a Reolir ar y Cyd**

Mae gweithrediadau a reolir ar y cyd yn weithgareddau y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymgymryd â nhw ar y cyd â mentrwyr eraill ac sy'n defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Yn y Fantolen mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod yr asedau y mae'r Comisiynydd yn eu rheoli gan gynnwys ei gyfran o unrhyw asedau a ddelir ar y cyd a'r rhwymedigaethau sy'n codi gan gynnwys ei gyfran o unrhyw rwymedigaethau a ddelir ar y cyd, ac yn debydu ac yn credydu'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gyda'r gwariant a wnaed ac unrhyw gyfran o'r gwariant a gyfyd ar y cyd a'r gyfran o'r incwm a gafwyd o weithgaredd yr ymgyrch.

Asedau a reolir ar y cyd yw eiddo, offer neu beiriannau a reolir ar y cyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a mentrwyr eraill, gyda'r asedau'n cael eu defnyddio er budd i'r mentrwyr. Nid yw menter ar y cyd yn cynnwys sefydlu endid ar wahân. Dim ond cyfrif am ei gyfran ei hun o'r asedau a reolir ar y cyd, y rhwymedigaethau a'r treuliau a gaiff ei hun neu ar y cyd ag eraill a wnaiff y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn perthynas â'i fudd yn y fenter ar y cyd ac incwm a enillir gan o'r fenter. Gellir gweld manylion unrhyw weithrediadau a reolir ar y cyd yn nodyn 21 yn y Cyfrifon.

14. Prydlesi

Mae prydlesi ariannol yn trosglwyddo'r holl risgiau a'r buddion sy'n atodol i berchnogaeth yr eiddo, cyfarpar neu offer o'r prydleswr i ddaliwr y brydles. Mae'r holl brydlesi eraill yn cael eu galw'n brydlesi gweithredol.

Os yw prydles yn cynnwys tir ac adeiladau, mae'r tir a'r adeiladau yn cael eu hystyried ar wahân i bwrpas dosbarthu.

Mae trefniadau nad oes ganddynt statws cyfreithiol fel prydles, ond sydd yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio'r ased am daliad yn cael eu cyfrif o dan y polisi hwn pan fydd cyflawni'r trefniant yn ddibynnol ar y defnydd o asedau penodol.

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Prydlesi Ariannol

Mae eiddo, cyfarpar ac offer sydd ar brydles ariannol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen ar ddechrau'r brydles ar ei werth teg a fesurwyd ar y dechrau (neu werth presennol y taliadau prydles lleiaf, os yn is). Mae'r ased yn cyfateb i'r cyfrifoldeb am yr ymrwymiad i dalu'r prydleswr. Mae'r costau uniongyrchol cychwynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu hychwanegu at swm cario'r ased. Mae'r premiymau a dalwyd ar ddechrau'r brydles yn cael eu cymhwysu i gofnodi ymrwymiad y brydles. Mae rhenti amodol yn cael eu cofnodi fel treuliau yn y cyfnodau y mae hyn yn digwydd.

Mae taliadau prydlesi yn cael eu rhannu rhwng:

- tâl am gaffael y budd yn yr eiddo, cyfarpar neu offer sy'n cael ei godi i wrthdroi rhwymedigaeth y brydles, a
- tâl ariannu (yn cael ei ddebydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Mae eiddo, cyfarpar ac offer sy'n cael eu cydnabod o dan y prydlesi ariannol yn cael eu cyfrifo amdanynt trwy ddefnyddio'r polisiâu sy'n gyffredinol berthnasol i asedau o'r fath, yn amodol ar ddibrisiant yn cael ei godi dros gyfnod y brydles os yw hyn yn fyrrach na'r amcangyfrif ar gyfer oes ddefnyddiol yr ased (lle nad yw perchnogaeth yr ased yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd cyfnod y brydles).

Nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi treth y cyngor i ariannu colledion dibrisio, ailbrisio, lleihau neu amorteiddio ar asedau ar brydles. Yn lle hynny, gwneir cyfraniad blynyddol o'r cronfeydd referniw tuag at y buddsoddiad cyfalaf hwnnw yn unol â'r gofynion statudol. Mae dibrisiant, ailbrisio a cholledion lleihad yn cael eu hamnewid felly gan gyfraniad referniw ym Malans y Gronfa Gyffredinol, trwy gyfrwng trafodyn addasu gyda'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Prydlesi Gweithredol

Mae'r rhenti a delir o dan y prydlesi gweithredol yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel traul am ddefnyddio'r eiddo, y cyfarpar a'r offer sy'n cael ei brydlesu. Gwneir y taliadau ar sail llinell syth dros fywyd y brydles; hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â'r patrwm o daliadau (e.e. mae yna gyfnod di-rent ar ddechrau'r brydles).

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Mae prydleswr yn gosod eiddo, cyfarpar neu offer o dan drefniant les i eraill.

Prydlesi Ariannol

Os bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles ariannol ar gyfer eiddo, cyfarpar neu offer, caiff yr ased perthnasol ei dynnu allan o'r fantolen fel eiddo wedi'i waredu. Ar gychwyn y brydles bydd gwerth cyfredol yr eiddo yn y fantolen (boed yn eiddo, cyfarpar neu offer neu'n asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu) yn cael ei drosglwyddo i'r llinell gwariant gweithredol arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr fel rhan o'r elw neu'r golled o waredu'r eitem dan sylw. Caiff yr elw sy'n cynrychioli buddsoddiad net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y les ei gredu i'r un llinell yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r elw neu golled yn sgil y gwarediad (h.y. yn cael ei dynnu fel swm net oddi ar werth cyfredol yr ased ar amser y gwarediad), wedi'i gydweddu ag ased prydles (dyledwr tymor hir) yn y fantolen.

Mae prydlesi rhentu yn cael eu rhannu fel a ganlyn:

- tâl am gaffael y budd yn yr eiddo – yn cael ei gredu i ddyledwr y brydles (ynghyd ag unrhyw breimiymau a dderbyniwyd), ac
- incwm cyllid (yn cael ei gredu i'r llinell incwm a gwariant ariannol a buddsoddi yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr).

Ni chaniateir drwy statud i'r elw sy'n cael ei gredu i'r datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr pan waredir eiddo neu ased gynyddu balans y gronfa gyffredinol a rhaid ei drin fel derbyniad cyfalaf. Pan dderbynnir premiwm, caiff hwn ei dynnu allan o falans y gronfa gyffredinol a'i symud i'r gronfa derbyniadau cyfalaf yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd y swm sy'n ddyledus o ran yr ased sy'n cael ei brydlesu'n cael ei setlo drwy dalu rhent yn y blynnydoedd ariannol i ddod, caiff ei symud allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbyniadau cyfalaf gohiriedig yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

Pan dderbynnir rhent yn y dyfodol caiff yr elfen sy'n gysylltiedig â gwaredu'r ased ei gyhoeddi er mwyn lleihau ei werth ariannol i ddyledwr y brydles. Ar y pwynt hwn caiff y derbyniadau cyfalaf gohiriedig eu trosglwyddo i'r gronfa derbyniadau cyfalaf. Ni fydd y golled ar werth y gwarediad yn cael ei godi yn erbyn treth y cyngor, gan fod cost asedau anghyfredol wedi'i ddarparu ar ei gyfer yn llawn dan drefniadau ar wahân o dan ariannol cyfalaf. Caiff y symiau felly eu clustnodi i'r cyfrifon addasiadau cyfalaf o falans y gronfa gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

Prydlesi Gweithredol

Os bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles weithredol ar gyfer eiddo, cyfarpar neu offer, caiff yr ased perthnasol ei gadw yn y fantolen. Caiff incwm o rent ei gredu i'r llinell gwariant gweithredol arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr. Gwneir y taliadau ar sail llinell syth dros fywyd y brydles; hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â'r patrwm o daliadau (e.e. premiwm wedi'i dalu ar ddechrau'r brydles). Caiff y costau uniongyrchol cychwynnol sy'n deillio o drafod neu drefnu'r brydles eu hychwanegu at werth cyfredol yr ased perthnasol a bydd yn cael ei nodi fel traul dros gyfnod y brydles ar yr un sail ag incwm rhentu.

15. **Gorbenion a Gwasanaethau Cefnogi**

Mae costau gorbenion a gwasanaethau cefnogi yn cael eu priodoli i rannau penodol o'r gwasanaeth yn unol â threfniadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gyfer atebolrwydd a pherfformiad ariannol

16. Eiddo, Cyfarpar ac Offer

Mae asedau sydd â sylwedd corfforol ac sy'n cael eu dal i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i bobl eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol, yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Cyfarpar ac Offer.

Cydnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Cyfarpar ac Offer yn cael ei gyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei bod yn debygol y bydd y buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac y gellir mesur cost yr eitem mewn modd dibynadwy. Mae gwariant sy'n cynnal, ond sydd ddim yn ychwanegu at botensial yr ased i gyflwyno buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth (h.y. gwaith trwsio a chynnal a chadw) yn cael ei godi fel traul pan fydd yn digwydd.

Mesur

Yn y lle cyntaf, mae'r asedau'n cael eu mesur ar gost, yn cynnwys:

- pris y pryniant
- unrhyw gost sy'n berthnasol i ddod â'r ased i'r lleoliad ac yn y cyflwr sy'n angenrheidiol iddo gael ei ddefnyddio yn y modd y bwriedir gan y rheolwyr
- os yn berthnasol, yr amcangyfrif cychwynnol o gostau datgymalu a symud yr eitem ac yn adfer y safle lle'r oedd yr eitem.

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfalafu costau benthyca sydd wedi codi wrth adeiladu'r asedau.

Mae cost ased, ac eithrio pan fydd yn cael ei brynu, yn cael ei ystyried fel ei werth teg, oni bai nad oes gan yr hyn a gaffaelwyd sylwedd masnachol (h.y. ni fydd yn arwain at amrywiaeth yn y llif arian i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd). Yn yr achos olaf, pan fydd ased yn cael ei gaffael trwy gyfnewid, cost y caffael yw'r swm cario os yw'r ased yn cael ei roi i fyny gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae asedau a gafwyd yn rhodd yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg. Mae'r gwahaniaeth rhwng y gwerth teg ac unrhyw gydnabyddiaeth a dalwyd yn cael ei gredydu i'r llinell Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, (heblaw bod y rhodd wedi ei wneud yn amodol); hyd nes bydd yr amodau wedi eu bodloni cedwir yr enillion yn y Cyfrif Asedau a Roddwyd. Pan fydd enillion yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, byddant yn cael eu tynnu allan o Falans y Gronfa Gyffredinol a'u rhoi yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Wedyn mae'r asedau yn cael eu cynnwys yn y Fantolen gan ddefnyddio'r sail mesur canlynol:

- Isadeiledd, asedau cymunedol ac asedau sy'n cael eu hadeiladu - cost hanesyddol wedi ei ddibrisio
- Anheddau a'r holl asedau eraill – gwerth teg wedi ei bennu fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (h.y. gwerth yn ei ddefnydd presennol neu EUV).

Pan nad oes unrhyw dystiolaeth seiliedig ar y farchnad o werth teg oherwydd natur arbenigol yr ased, defnyddir y gost adnewyddu dibrisiedig fel amnewidyn ar gyfer gwerth teg.

Pan fydd asedau di-eiddo sydd â bywydau defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau) yn dibrisio, fe ddefnyddir y gost hanesyddol fel amnewidyn ar gyfer gwerth cyfredol.

Mae asedau sy'n cael eu cynnwys yn y Fantolen ar eu gwerth cyfredol yn cael eu hailbriso yn ddigon rheolaidd er mwyn sicrhau nad yw eu swm cario yn wahanol iawn i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn, a gwneir hyn o leiaf bob pum mlynedd. Mae'r cynnydd yn y prisiau yn cyfateb i greddyddau yn y Gronfa Ailbriso i gydnabod

enillion heb eu gwireddu. Fel eithriad, gall enillion gael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan maent yn deillio o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol.

Pan nodir gostyngiad mewn gwerth, cyfrifir amdanynt fel a ganlyn:

- pan fydd balans o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn erbyn y balans (hyd at swm yr enillion cronedig)
- pan na fydd arian yn y gronfa ailbriso neu pan fydd y balans yn annigonol, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Ailbriso yn cynnwys enillion ailbriso cydnabyddedig ers 1 Ebrill 2007 yn unig, y dyddiad y cafodd ei gweithredu'n ffurfiol. Mae'r enillion a gafwyd cyn y dyddiad hwn wedi cael eu cynnwys yn y Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Lleihad

Mae asedau yn cael eu hasesu ar ddiwedd bob blwyddyn i weld a oes unrhyw arwydd y gallai fod yn ased sydd â lleihad. Pan fydd arwyddion o hyn yn bodoli, ac unrhyw wahaniaethau posibl yn cael eu hamcangyfrifo i fod yn faterol, fe amcangyfrifir swm adenilladwy'r ased, a phan fydd yn llai na swm cario'r ased, cydnabyddir colled lleihad am y diffyg.

Pan fydd colledion lleihad yn cael eu nodi, byddant yn cael eu cyfrif amdanynt fel a ganlyn:

- pan fydd cydbwysedd o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn erbyn y balans (hyd at swm yr enillion cronedig)
- pan na fydd arian yn y gronfa ailbriso neu pan fydd y balans yn annigonol, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan fydd colled lleihad yn cael ei wrthdroi ar ôl hynny, bydd y gwrthdroi yn cael ei gredu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant fyddai wedi cael ei godi pe na bai'r golled wedi'i chydabod.

Dibrisiant

Darperir dibrisiant ar yr holl asedau Eiddo, Cyfarpar ac Offer drwy ddyraniad systematig o'u symiau dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol gyfyngedig bendant (h.y. tir rhydd-ddaliad) ac asedau nad ydynt ar gael eto ar gyfer eu defnyddio (asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Pan fydd gan ased gydrannau pwysig sydd â gwerth sylweddol, bydd y cydrannau yn cael eu dibrisio ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gosod y cyfyngiadau de-minimus canlynol a bydd y cydrannau yn cael eu cydnabod ar wahân dim ond pan fydd:

- Bywyd sy'n weddill y cydrannau rhwng 0 a 10 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £50k
- Bywyd sy'n weddill y cydrannau rhwng 10 a 15 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £100k
- Bywyd sy'n weddill y cydrannau rhwng 15 a 20 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £250k
- Bywyd sy'n weddill y cydrannau rhwng 20 a 30 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £400k
- Bywyd sy'n weddill y cydrannau rhwng 30 a 40 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £800k
- Bywyd sy'n weddill y cydrannau rhwng 40 a 50 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £1500k

(vii) Bywyd sy'n weddill y cydrannau rhwng 50 a 60 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £200k

Math o Ased:	Polisi Dibrisio:
Adeiladau	Wedi dibrisio dros y bywyd disgwylidig fel y dywedodd y prisiwr ar drefn llinell syth a'u hailbrisio o leiaf pob 5 mlynedd
Offer Cyfrifiadurol	Llinell syth dros 3 i 5 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Offer Cyffredinol, Dodrefn a Ffitiadau ac Offer Radio	Llinell syth dros 7 i 10 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Cerbydau	Llinell syth dros 4 blynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Tir	Nid oes dibrisiant ar dir heb ei ddatblygu.

Mae enillion ailbrisio hefyd yn dibrisio, gyda swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi cael ei godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbrisio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Gwaredu ac Asedau Anghyfredol sy'n cael eu dal i'w Gwerthu

Pan fydd yn dod yn debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodyn gwerthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased wedi'u dal i'w Gwerthu. Mae'r ased yn cael ei ailbrisio yn union cyn iddo gael ei ailddosbarthu ac yna yn cael ei gario ar y gwerth isaf rhwng y swm hwn a'r gwerth teg llai'r costau i'w werthu. Pan fydd gostyngiad dilynol yn y gwerth teg llai'r costau i'w werthu, mae'r golled yn cael ei gynnwys yn y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae enillion gwerth teg yn cael eu cydnabod yn unig hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau. Nid yw dibrisiant yn cael ei godi ar Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau yn diwallu'r meini prawf bellach i gael eu dosbarthu'n Asedau wedi'u dal i'w Gwerthu, byddant yn cael eu hailddosbarthu'n asedau anghyfredol ac yn cael eu prisio ar begwn isaf eu swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau i'w gwerthu (wedi'i addasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddent wedi'u cydnabod pe na baent wedi'u dosbarthu fel Wedi'u dal i'w Gwerthu), a'u swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Fe ddatgelir manylion unrhyw eiddo sydd wedi'i glustnodi fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu yn y Fantolen a'r nodiadau perthnasol. Nid oedd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd unrhyw asedau wedi'u dal i'w gwerthu ar 31 Mawrth 2017.

Nid yw asedau sydd i gael eu gadael neu eu sgrapio yn cael eu dosbarthu fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddigomisiynu, mae swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Cyfarpar, Offer neu'n Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu) yn cael ei ddileu ar y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu. Credydur derbyniadau o warediadau (os oes rhai) i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu (h.y. net yn erbyn gwerth cario'r ased adeg y gwarediad). Mae unrhyw enillion ailbrisio cronedig ar gyfer yr ased sydd yn y Gronfa Ailbrisio yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Mae symiau a dderbyniwyd ar gyfer gwarediadau sydd dros £10,000 yn cael eu categorio fel derbyniadau cyfalaf. Mae'r balans o'r derbyniadau yn cael ei gredydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf ac wedyn gellir ond ei ddefnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd (neu ei neilltuo er mwyn lleihau angen sylfaenol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthycu - y gofyniad cyllido cyfalaf). Mae derbyniadau yn cael eu neilltuo i'r Gronfa wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Nid yw gwerth dileu gwaredion yn cael eu rhoi yn erbyn treth cyngor, gan fod cost asedau sefydlog yn cael ei ddarparu yn llawn ar ei gyfer o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Caiff y symiau eu neilltuo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

17. **Menter Cyllid Preifat**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cytuno ar un cytundeb Menter Cyllid Preifat tymor hir ble mae'r contractwr yn gyfrifol am gynllunio, adeiladu, cyllido a chynnal y Ddalfa, y Cyfleuster Digwyddiadau Sylweddol, y Cyfleuster Cefnogaeth Wyddonol a'r swyddfeydd yn Llanelwy. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rheolwr tybiedig y gwasanaethau sy'n cael eu darparu o dan y cynllun Menter Cyllid Preifat a gan fod perchnogaeth yr asedau yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd y contract heb gost ychwanegol, mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynnwys yr asedau sefydlog a ddefnyddir o dan y cytundebau ar ei Fantolen.

Mae'r gydnabyddiaeth wreiddiol am yr asedau sefydlog hyn wedi ei fantoli gyda chydabyddiaeth o'r ymrwymiad am y symiau sy'n ddyledus i weithredwr y cynllun i dalu am yr asedau.

18. **Darpariaethau, Rhwymedigaethau Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol**

Gwneir darpariaethau pan fydd digwyddiad wedi bod sy'n rhoi gofyniad cyfreithiol neu adeiladol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, sy'n ei gwneud yn ofynnol yn ôl pob tebyg i setlo drwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth, ac mae modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y ddyled.

Mae darpariaethau yn cael eu codi fel traul yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn ymwybodol o'r ddyled, ac yn cael eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y fantolen ar y gwariant sydd ei angen i setlo'r ddyled, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau perthnasol a'r ansicrwydd.

Pan fydd taliadau'n cael eu gwneud yn y pen draw, maent yn cael eu rhoi yn erbyn y ddarpariaeth yn y Fantolen. Bydd y setliadau a amcangyfrifwyd yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a ble y mae'n dod yn llai na thebygol y bydd yr angen am drosglwyddo buddion economaidd bellach yn ofynnol (neu setliad is na'r disgwyl yn cael ei wneud); mae'r ddarpariaeth yn cael ei wrthdroi a'i gredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fydd disgwyliad y bydd rhan o'r taliad neu'r taliad cyfan sy'n ofynnol i setlo darpariaeth yn cael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), cydnabyddir hwn fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol dim ond os yw bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn pe bai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn setlo'r ddyled.

Mae gan y sefydliad yswiriant ar gyfer risgiau sydd heb eu sicrhau'n allanol ac mae'r yswiriant hefyd yn cynnwys unrhyw ormoddedd ar bolisiau yswiriant allanol. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys risgiau cyhoeddus a chyflogwr. Mae yna hefyd rwymedigaethau digwyddiadol i'w talu o'r ddarpariaeth hon.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion amheus wedi ei gynnwys o fewn lleihad yn yr Asedau Cyfredol.

Ymrwymiad i Leihau Carbon (CRC), Cynllun Effeithlonrwydd Ynni - mae hwn yn gynllun gorfodol ar gyfer sefydliadau mawr yn y sector cyhoeddus a phreifat ac mae wedi ei gynllunio i wella effeithiolrwydd ynni ac i gwtogi ar allyriadau. Mae'n ofynnol ar y sefydliadau sy'n gymwys i brynu ac ildio lwfansau carbon ar sail eu

gollyngiadau a dylent gynnwys unrhyw ymrwymïadau yn eu cyfrifon. Ar hyn o bryd nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gymryd rhan yn y cynllun oherwydd bod ei allyriadau presennol yn is na'r trothwy.

Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Mae rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd yn rhoi gofyniad posibl ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gallant godi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth fel arall yn cael ei wneud ond naill ai nid yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur natur y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Nid yw rhwymedigaethau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau Digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd yn rhoi gofyniad posibl ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Nid yw asedau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnllif o fuddion economaidd neu wasanaeth.

19. **Cronfeydd wrth Gefn**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn neilltuo symiau penodol o arian wrth gefn at ddibenion polisi yn y dyfodol neu ar gyfer argyfyngau. Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu creu trwy briodoli symiau allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd gwariant sydd angen ei dynnu o'r gronfa wrth gefn, bydd yn cael ei dalu yn y flwyddyn honno i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r gronfa wrth gefn wedyn yn cael ei neilltuo yn ôl i mewn i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel nad oes tâl net i dreth y cyngor am y gwariant yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.

Cronfeydd Anefnyddadwy - cedwir rhai cronfeydd wrth gefn ar gyfer rheoli'r prosesau cyfrifyddu asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, buddion ymddeol a buddion y gweithwyr ac nid ydynt yn adnoddau y gellir eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Esbonnir mwy am y cronfeydd wrth gefn yn y polisiâu perthnasol o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

20. **Gwariant Refeniw wedi ei Ariannu o Gyfalaf dan Statud**

Mae gwariant y flwyddyn y gellir ei gyfalafu o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu ased anghyfredol yn cael ei drin fel gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn. Pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthycyca, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad oes unrhyw effaith ar lefel y gwariant refeniw.

21. **Cydnabod Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid**

Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion digyfnewid sy'n cael eu cydnabod yn unol â gofynion IAS 20 - Cyfrifyddu ar gyfer Grantiau'r Llywodraeth a Datgelu Cymorth y Llywodraeth, ac eithrio lle y dehonglir neu addasir ef i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus, yn cael eu nodi yn y Cod a/neu IPSAS 23, "Refeniw o Drafodion Digyfnewid (Trethi a Throsglwyddiadau)."

Trafodion Trethiant – Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trethiant yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y digwyddodd y digwyddiad trethadwy, ar yr amod bod yr asedau yn bodloni'r diffiniad o ased ac yn cwrdd â'r meini prawf ar gyfer eu cydnabod fel ased.

Heb fod yn Drafodion Trethiant – Asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trosglwyddo sy'n cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r trefniant trosglwyddo yn gyfrwymol. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod.

Pan fydd trosglwyddiad yn ddarostyngedig i amodau, lle bydd yn ofynnol dychwelyd yr adnoddau trosglwyddo os nad yw'r amodau'n cael eu cyflawni, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ei ymrwymiad nes bod yr amod yn cael ei gyflawni.

Sail y Mesur o Ddosbarthiadau Mawr o Refeniw o'r Trafodion Digyfnwid - Mae trethiant refeniw yn cael ei fesur ar y gwerth nominal o arian parod ac arian parod cyfatebol. Mae asedau a refeniw a gydnabuwyd o ganlyniad i drosglwyddo yn cael eu mesur yn ôl gwerth teg yr asedau a gydnabuwyd ar ddyddiad y gydnabyddiaeth:

- Mae asedau ariannol yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth nominal oni bai bod gwerth arian yr amser yn berthnasol, ac yn yr achos yma mae gwerth presennol yn cael ei ddefnyddio, a gyfrifir gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt sy'n adlewyrchu risg gynhenid dal yr ased; a
- Mesur asedau anariannol yn ôl eu gwerth teg, sy'n cael ei bennu drwy gyfeirio at werthoedd y farchnad weladwy neu drwy werthusiad annibynnol gan aelod o'r proffesiwn prisio. Mae derbyniadau yn cael eu cydnabod pan fydd trefniant trosglwyddo rhwymol yn ei le ond nid yw arian parod neu asedau eraill wedi eu derbyn.

22. **TAW**

Dim ond os bydd yn anadferadwy y bydd treth ar werth yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Yn gyffredinol, nid yw'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn cynnwys TAW gan fod unrhyw dreth a gesglir yn cael ei dalu i Gyllid a Thollau EM ac mae unrhyw TAW sydd wedi ei dalu yn cael ei hawlio'n ôl ganddynt.

23. **Gwerth Teg**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur rhai o'i offerynnau ariannol yn ôl eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn o ganlyniad i werthu ased neu'n cael ei dalu i drosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn trefnus rhwng y rhai sy'n cymryd rhan yn y farchnad a'r dyddiad mesur. Mae'r mesuriad gwerth teg yn cymryd bod y trafodyn i werthu'r ased neu drosglwyddo'r ymrwymiad yn cymryd lle naill ai:

- yn y brif farchnad ar gyfer yr ased neu'r ymrwymiad, neu
- yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf manteisiol ar gyfer yr ased neu'r ymrwymiad

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur gwerth teg ased neu ymrwymiad gan ddefnyddio'r tybiaethau y byddai'r rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn eu defnyddio wrth brisio'r ased neu'r ymrwymiad, gan gymryd bod y rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn gweithredu yn y modd mwyaf economaidd.

Datganiad o'r Cyfrifoldebau dros y Datganiad o Gyfrifon

Pwrpas y datganiad hwn yw nodi beth yw cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl

Mae'n rhaid i'r Prif Gwnstabl:-

- * wneud trefniadau i sicrhau bod ei faterion ariannol yn cael eu gweinyddu'n briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn y sefydliad hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid (Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau).
- * rheoli ei faterion busnes er mwyn sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o'i adnoddau ac er mwyn amddiffyn ei asedau.
- * cymeradwyo'r datganiad o gyfrifon.

Rwy'n cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2018.

Gareth Pritchard Prif Gwnstabl Dros Dro Gogledd Cymru

Dyddiad:

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad o Gyfrifon Grŵp yn unol â'r arferion cywir sydd wedi'u nodi yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

- * dewis polisiau cyfrifyddu priodol ac yna wedi eu defnyddio'n gyson.
- * dyfarnu a gwneud amcangyfrifon yn rhesymol a doeth.
- * cydymffurfio â'r Cod Ymarfer.

Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd wedi:

- * cadw cofnodion cyfrifyddu priodol cyfredol.
- * cymryd camau rhesymol i atal a datrys twyll ac afreoleidd-dra arall.

TYSTYSGRIF Y PRIF SWYDDOG CYLLID

Paratowyd y datganiad o'r cyfrifon yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifyddu ac Archwilio Llywodraeth Leol (Cymru) 2014, ac mae'n adlewyrchu ffurf a chynnwys Cod Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid a Chyfrifeg Cyhoeddus (CIPFA) ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2017-2018 a Chod Ymarfer Adrodd Gwasanaeth.

Ardystiaf fod y Datganiad o Gyfrifon hwn yn cyflwyno'n gywir ac yn deg sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl ar ddyddiad yr adroddiad ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2018.

Mae'r dystysgrif archwilio ar dudalen 61 i 63.

Richard Muirhead (Prif Swyddog Cyllid Dros Dro)

Dyddiad:

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid

Pwrpas y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i drethdalwyr y cyngor sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Prif Gwnstabl ar gyfer y flwyddyn wedi cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Prif Gwnstabl yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Mae incwm a gwariant a gyfrifir amdano dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael eu cyflwyno'n fwy llawn yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

	Gwariant net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a'r sail ariannu (Nodyn 3)	Gwariant net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwariant net i'w briodoli i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng y sail cyfrifyddu a'r sail ariannu (Nodyn 3)	Gwariant net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr
	2016-2017			2017-2018		
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Plismona	175,907	-18,156	157,751	180,034	-2,430	177,604
Cost net o Wasanaethau cyn trosglwyddo rhwng grwpiau	175,907	-18,156	157,751	180,034	-2,430	177,604
Trosglwyddo o fewn y Grŵp	-175,907	0	-175,907	-180,034	0	-180,034
Cost Net am Wasanaethau	0	-18,156	-18,156	0	-2,430	-2,430
Incwm a Gwariant Arall	0	48,165	48,165	0	44,501	44,501
Gweddill(-)/Diffyg(+) ar ddarparu gwasanaethau	0	30,009	30,009	0	42,071	42,071

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Y sefyllfa o ran asedau net yw 'dim', gan fod cost plismona'n cael ei ariannu trwy drosglwyddo gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r Prif Gwnstabl. Caiff y sefyllfa ariannol gyffredinol ei adrodd o fewn Datganiadau Ariannol y Grŵp.

Gwariant Gros		Gwariant Gros
2016-2017		2017-2018
£000		£000
52,452	Swyddogion Heddlu	54,719
32,957	Staff Cynorthwyol	34,663
35,942	Pensiynau	51,103
1,682	Lwfansau	2,163
648	Costau Gweithwyr Anuniongyrchol	1,073
6,156	Eiddo	6,178
2,646	Costau Teithio	2,566
17,394	Nwyddau a Gwasanaethau	18,025
9,836	Taliadau Trydydd Parti	9,332
103	Gwasanaethau Cefnogi	99
0	Dibrisiad, amorteiddio a lleihad	0
-1,991	Gwariant CHTh ar grantiau a mentrau	-2,561
-74	Croniad absenoldebau heb eu digolledu	244
157,751	Cost Gwasanaethau	177,604
-175,907	Cost Comisiynu (trosglwyddo o fewn y grŵp)	-180,034
-18,156	Cost Net am Wasanaethau	-2,430
48,165	Incwm a gwariant Ariannu a Buddsoddi	44,501
30,009	Gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar Ddarparu Gwasanaethau	42,071
-286,212	Enillion (-)/Colledion (+) Actiwarïaid ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn	-18,062
286,212	Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall	-18,062
-316,221	Trosglwyddo o fewn y Grŵp	-24,009
0	Cyfanswm Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0

Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn ar y gwahanol gyfrifon sydd gan y Prif Gwnstabl.

	Balans y Gronfa Gyffredinol	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy	Cronfeydd Annefnyddadwy	Cyfanswm Cronfeydd y Prif Gwnstabl
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2016	0	0	0	0	-4,552	-4,552
<u>Symudiadau yn y cronfeydd yn ystod 2016-17</u>						
Cyfanswm Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-30,009	0	0	-30,009	30,083	74
Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a'r sail ariannu dan y rheoliadau (Nodyn 4)	30,009	0	0	30,009	-30,009	0
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2016-17	0	0	0	0	74	74
Balans ar 31 Mawrth 2017 a ddygwyd ymlaen	0	0	0	0	-4,478	-4,478
<u>Symudiadau yn y cronfeydd yn ystod 2017-18</u>						
Cyfanswm Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-42,071	0	0	-42,071	41,827	-244
Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a'r sail ariannu dan y rheoliadau (Nodyn 4)	42,071	0	0	42,071	42,071	0
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2017-18	0	0	0	0	-244	-244
Balans ar 31 Mawrth 2018 a ddygwyd ymlaen	0	0	0	0	-4,722	-4,722

Mantolen

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth asedau ac ymrwymadau a gydnabyddir gan y Prif Gwnstabl. Y sefyllfa o ran asedau net yw 'dim', gan fod y trafodion o fewn y grŵp yn trosglwyddo'r asedau a'r dyledion i gyfrifon y Grŵp/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Nid oes gan y Prif Gwnstabl unrhyw gronfeydd wrth gefn i dalu unrhyw ddyledion oherwydd caiff y rhain eu dal gan y Grŵp a chaiff y sefyllfa ariannol hollgynhwysfawr ei adrodd o fewn Datganiadau Ariannol y Grŵp.

31 Mawrth 2017		31 Mawrth 2018
£000		£000
1,682,496	Dyled Tymor Hir gyda'r CHTh (Nodyn 14)	1,706,262
1,682,496	Asedau Tymor Hir	1,706,262
776	Rhestrau Eiddo (nodyn 10)	806
3,592	Rhagdaliadau (Nodyn 11)	5,595
7,717	Trosglwyddiadau o fewn y Grŵp (Nodyn 1)	8,119
12,085	Asedau Cyfredol	14,520
-12,195	Credydwyr Tymor Byr (nodyn 12)	-12,841
-4,368	Trosglwyddiadau o fewn y Grŵp (Nodyn 1)	-6,401
-16,563	Rhwymedigaethau Cyfredol	-19,242
-1,682,496	Ymrwymadau Pensiwn (Nodyn 17)	-1,706,262
-1,682,496	Rhwymedigaethau Tymor Hir	-1,706,262
-4,478	Asedau Net	-4,722
-4,478	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	-4,722
-4,478	Cyfanswm Cronfeydd Annefyddiadwy	-4,722

Datganiad Llif Arian

Mae'r datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r holl arian parod a chyfwerth ag arian parod yn cael eu dal gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac yn cael eu dangos o fewn Cyfrifon y Grŵp.

2016-2017 £000		2017-2018 £000
30,009	Gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau	42,071
-30,009	Addasiad gweddill (-) neu ddiffyg (+) net er mwyn darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau heb fod yn arian	-42,071
0	Addasiad ar gyfer eitemau sydd wedi eu cynnwys yn y gweddill (-) neu ddiffyg (+) net er mwyn darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu	0
0	Llif arian net o Weithgareddau Gweithredol	0
0	Gweithgareddau buddsoddi	0
0	Gweithgareddau Ariannu	0
0	Cynnydd (-) neu ostyngiad (+) net mewn arian a chyfwerth ag arian parod	0
0	Arian a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	0
0	Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	0

Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl

1. Trosglwyddo o fewn y Grŵp

Mae'r trosglwyddiad o fewn y grŵp yn cynrychioli'r symiau tymor byr sy'n ddyledus yn berthnasol i'r credydwyr, rhagdaliadau, rhestrau eiddo ac addasiadau rhwng y sail cyfrifyddu a'r sail ariannu a dderbyniwyd gan y Prif Gwnstabl ar y 31 Mawrth 2018.

2. Ailddatganiad o'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr

Nid oes newidiadau sydd angen ailddatganiad o Ddatganiad y flwyddyn flaenorol.

3. Nodiadau i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid

Addasiadau rhwng Sail Cyllid a Chyfrifyddu 2017-2018				
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd symiau'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Addasiadau at ddibenion Cyfalaf	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiwn	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm Addasiadau
	(Nodyn 1)	(Nodyn 2)	(Nodyn 3)	
Prif Gwnstabl	0	-2,674	244	-2,430
Cost Net am Wasanaethau	0	-2,674	244	-2,430
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	0	44,501	0	44,501
Gwahaniaeth rhwng y gweddill/diffyg yn y Gronfa Gyffredinol a'r gweddill/diffyg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar ddarpariaeth gwasanaethau	0	41,827	244	42,071

Addasiadau rhwng Sail Cyllid a Chyfrifyddu 2016-2017				
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd symiau'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Addasiadau at ddibenion Cyfalaf	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiwn	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm Addasiadau
	(Nodyn 1)	(Nodyn 2)	(Nodyn 3)	
Prif Gwnstabl	0	-18,082	-74	-18,156
Cost Net am Wasanaethau	0	-18,082	-74	-18,156
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	0	48,165	0	48,165
Gwahaniaeth rhwng y gweddill/diffyg yn y Gronfa Gyffredinol a'r gweddill/diffyg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar ddarpariaeth gwasanaethau	0	30,083	-74	30,009

Nodyn 1: Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf

Mae'r golofn hon yn ychwanegu dibrisiant a lleihad ac enillion a cholledion ailbrisiad yn y llinell gwasanaethau, ac ar gyfer:

Gwariant gweithredol arall – mae'n addasu ar gyfer gwaredu cyfalaf gyda throsglwyddiad incwm wrth waredu asedau a'r symiau a ddilëir ar gyfer yr asedau hynny;

Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi – y taliadau statudol ar gyfer ariannu cyfalaf h.y. Darpariaeth Isafswm Refeniw ac unrhyw gyfraniadau refeniw eraill yn cael eu tynnu o incwm a gwariant arall gan nad ydynt yn daladwy dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol;

Trethiant ac incwm a gwariant grant amhenodol - mae grantiau cyfalaf yn cael eu haddasu ar gyfer incwm nad oes modd codi amdano dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae grantiau refeniw yn cael eu haddasu o'r rhai a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn i'r rhai hynny sy'n dderbyniadwy heb amodau neu pan bod amodau wedi cael eu cyflawni yn ystod y flwyddyn. Mae'r llinell Trethiant Incwm a Gwariant Grant Amhenodol yn cael ei gredydu gyda grantiau cyfalaf sy'n dderbyniadwy yn ystod y flwyddyn heb amodau neu pan bod amodau wedi cael eu cyflawni yn ystod y flwyddyn.

Gan fod pob ased eiddo, cyfarpar ac offer yn cael eu dal gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, nid oes unrhyw addasiadau yng nghyfrifon y Prif Gwnstabl o ran cyfrifyddu ac ariannu cyfalaf.

Nodyn 2: Newid net ar gyfer addasiadau pensiwn

Newid net ar gyfer gwaredu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu incwm a gwariant yn gysylltiedig â phensiwn Buddion Gweithwyr IAS 19:

Ar gyfer **gwasanaethau** mae hyn yn cynrychioli gwaredu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniateir trwy statud, ac amnewid gyda chostau gwasanaeth presennol a gorffennol;

Ar gyfer **incwm a gwariant ariannu a buddsoddi** – mae'r llog net ar yr ymrwymiad budd diffiniedig yn cael ei briodoli i'r CIES.

Nodyn 3: Gwahaniaethau Eraill

Gwahaniaethau eraill rhwng symiau sy'n cael eu debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a'r symiau taladwy/derbyniadwy i'w cydnabod dan statud:

Ar gyfer **incwm a gwariant ariannu a buddsoddi** mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseru ar gyfer premiymau a disgowntiau;

Mae'r gost dan **incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol** yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn y mae modd ei godi dan reoliadau statudol ar gyfer treth cyngor a'r NDR a ragwelwyd y byddai'n cael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm a gydnabuwyd dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y Cod. Ceir ychydig o wahaniaeth o ran amseru a bydd unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen i Weddillion a Diffygion yn y dyfodol yn y Gronfa Gasglu.

4. Addasiadau rhwng y Sail Cyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau

Mae'r nodyn hwn yn rhoi manylion am yr addasiadau sy'n cael eu gwneud i gyfanswm yr incwm a'r gwariant hollgynhwysfawr sy'n cael ei nodi gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol ar gyfer yr adnoddau sy'n cael eu nodi dan ddarpariaethau statudol fel y rhai sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gyfer gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

Mae mwyafrif yr addasiadau'n berthnasol i gyfrifon y Comisiynydd. Yr eithriadau yw'r addasiadau o ran y Gronfa Bensiwn a'r cyfrif Absenoldeb Cronedig a gyflwynir isod.

2017-2018	Cronfeydd Defnyddiadwy			Symudiadau mewn Cronfeydd Annefyddiadwy £000
	Balans y Gronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiwn (wedi'u trosglwyddo i (neu o'r) gronfa pensiwn)	41,827	0	0	-41,827
Costau dibrisio neu leihau asedau anghyfredol	0	0	0	0
Colledion ailbriso ar Eiddo, cyfarpar ac offer	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	0	0	0	0
Tâl gwyliau (wedi'i drosglwyddo i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	244	0	0	-244
Offerynnau Ariannol (wedi'u trosglwyddo i'r FIAA)	0	0	0	0
Gwrthdroadau sy'n cael eu cynnwys yn yr SDPS mewn perthynas â gwariant cyfalaf (wedi'i roi yn erbyn y CAA)	0	0	0	0
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	42,071	0	0	-42,071
Cyfanswm Addasiadau	42,071	0	0	-42,071

2016-2017	Cronfeydd Defnyddiadwy			Symudiadau mewn Cronfeydd Annefyddiadwy £000
	Balans y Gronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio £000	
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiwn (wedi'u trosglwyddo i (neu o'r) gronfa pensiwn)	30,083	0	0	-30,083
Costau dibrisio neu leihau asedau anghyfredol	0	0	0	0
Colledion ailbriso ar Eiddo, cyfarpar ac offer	0	0	0	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	0	0	0	0
Tâl gwyliau (wedi'i drosglwyddo i'r gronfa absenoldebau cronedig)	-74	0	0	74
Offerynnau Ariannol (wedi'u trosglwyddo i'r FIAA)	0	0	0	0
Gwrthdroadau sy'n cael eu cynnwys yn yr SDPS mewn perthynas â gwariant cyfalaf (wedi'i roi yn erbyn y CAA)	0	0	0	0
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	30,009	0	0	-30,009
Cyfanswm Addasiadau	30,009	0	0	-30,009

5. Safonau Cyfrifyddu sydd wedi eu cyhoeddi ond sydd eto i'w mabwysiadu

Mae'r Cod yn nodi bod rhaid i'r Prif Gwnstabl ddatgelu gwybodaeth sy'n berthnasol i effaith newid cyfrifyddol fydd yn ofynnol dan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i chyflwyno ond sydd eto i'w mabwysiadu dan y Cod. Bydd rhaid gwneud y newidiadau canlynol o 1 Ebrill 2018 ymlaen ond ni ystyrir y byddant yn cael effaith sylweddol ar y Datganiad o Gyfrifon:

- Offerynnau Ariannol IFRS 9 – dosbarthu, mesur ac amhariad Asedau ac Ymrwymadau Ariannol. Ni ddisgwyllir i effaith y gwelliant hwn gael effaith sylweddol ar y Datganiad o Gyfrifon.

- b) Refeniw o Gytundebau gyda Chwsmeriaid IFRS 15 – ni ddisgwylir i effaith y gwelliant hwn gael effaith fawr ar y Datganiad o Gyfrifon.

6. Dyfarniadau Beirniadol wrth Ddefnyddio Polisiâu Cyfrifyddu

Wrth weithredu'r polisiâu cyfrifyddu sydd wedi eu rhestru yn y Datganiadau, mae'r Prif Gwnstabl wedi gorfod gwneud rhai dyfarniadau am drafodion cymhleth neu rai oedd ag ansicrwydd yn eu cylch am ddigwyddiadau yn y dyfodol. Y dyfarniadau beirniadol a wnaed yn y Datganiad o Gyfrifon yw:-

Cafwyd lleihad yn y nawdd a dderbyniwyd gan y llywodraeth ers 2010-2011. Er y disgwylir setliadau arian gwastad mae hyn yn cyfateb i doriad telerau go iawn. Pery ansicrwydd ynghylch newidiadau arfaethedig i'r Fformiwla Ariannu Heddluoedd yn y tymor canolig. Roedd hyn yn golygu adolygiad strwythurol a'r canlyniad oedd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddyfarnu diswyddiadau gwirfoddol i nifer o weithwyr. Mae cynlluniau mewn lle i fodloni'r diffyg ariannol yn y blynyddoedd i ddod. Fodd bynnag nid yw'n sicr a fydd y lefel bresennol o doriadau yn ddigonol i wneud hyn dros gyfnod canolig y cynllun ariannol ac o'r herwydd mae adolygiadau gwasanaeth pellach wedi'u comisiynu.

7. Tybiaethau a Wnaed am y Dyfodol a Phrif Darddiadau Amcangyfrifon Ansicr Eraill

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sydd wedi eu seilio ar dybiaethau a wnaed gan y Prif Gwnstabl am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Mae'r amcangyfrifon yn ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r gwir ganlyniadau fod yn faterol wahanol i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r eitemau ym Mantolen y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2018 sydd â risg sylweddol o addasiad materol yn y flwyddyn ariannol i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith y Canlyniadau Gwirioneddol os yn Wahanol i'r Tybiaethau
Eiddo, Cyfarpar ac Eiddo	Mae asedau'n cael eu dibrisio ynghylch bywydau defnyddiol sy'n ddibynnol ar dybiaethau ynghylch lefel atgyweiriadau a chynnal a chadw a achosir ar gyfer asedau unigol. Mae'r hinsawdd economaidd bresennol yn ei gwneud hi'n ansicr y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gallu cynnal gwariant presennol ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, gan amau'r bywydau defnyddiol a neilltuwyd i'r asedau	Os lleiheir bywydau defnyddiol yr asedau, mae'r dibrisio'n cynyddu ac mae swm cario'r ased yn syrthio. Amcangyfrifwyd y byddai'r gost dibrisio flynyddol ar gyfer adeiladau yn cynyddu oddeutu £28k yn flynyddol pe lleiheid y bywydau defnyddiol flwyddyn.
Rhwymedigaeth Pensiwn	Mae'r amcangyfrif o'r ddyled net i dalu pensiynau yn ddibynnol ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd ddisgowntio a ddefnyddir, y gyfradd y mae cyflogau yn debygol o gynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac enillion disgwylidig ar asedau cronfeydd pensiwn Mae cwmni o actiwariaid ymgynghorol wrthi'n rhoi cyngor arbenigol i'r Prif Gwnstabl ynghylch y rhagdybiaethau	Gall yr effeithiau ar y ddyled pensiwn net o newidiadau o ran tybiaethau unigol gael eu mesur. Gall effaith cynnydd neu ostyngiad yn y rhagdybiaethau e.e. cynnydd neu ostyngiad yn y gyfradd ddisgownt yn Nodyn 33.

8. Eitemau Materol o Incwm a Gwariant

Mae'r holl eitemau incwm a gwariant perthnasol wedi cael eu gosod yn wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

9. Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen

Mae Digwyddiadau materol sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan fydd y Datganiad o Gyfrifon yn cael ei awdurdodi i'w gyhoeddi yn cael eu cynnwys yn y nodiadau. Mae'r ffigyrau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau wedi cael eu haddasu er mwyn adlewyrchu effaith y wybodaeth hon lle bo digwyddiadau a ddigwyddodd cyn y dyddiad hwn yn rhoi gwybodaeth am gyflyrau oedd yn bodoli ar 31 Mawrth 2018.

10. Stociau

	Storfa'r Pencadlys		Storfeydd Eraill		Cyfanswm
	2017-2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-18
	£000	£000	£000	£000	£000
Balans gweddilliol ar ddechrau'r flwyddyn	182	193	594	111	776
Eitemau wedi'u prynu	552	434	189	679	741
Eu nodi fel cost yn ystod y flwyddyn	-505	-445	-206	-196	-711
Balansau wedi eu diddymu	0	0	0	0	0
Gwrthdroi diddymiaidau'r blynnyddoedd blaenorol	0	0	0	0	0
Balans gweddilliol ar ddiwedd y flwyddyn	229	182	577	594	806

11. Rhagdaliadau

	2017-2018 £'000	2016-2017 £'000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn -		
Cyrff Llywodraeth Ganolog	0	0
Awdurdodau Lleol Eraill	1,606	3
Cyrff GIG	0	0
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	88	77
Endidau ac unigolion eraill	3,901	3,512
	5,595	3,592

12. Credydwyr

	2017-2018 £'000	2016-2017 £'000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn -		
Cyrff Llywodraeth Ganolog	2,807	2,664
Awdurdodau Lleol eraill	862	1,527
Cyrff GIG	42	10
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	57	19
Endidau ac unigolion eraill	9,073	7,975
	12,841	12,195

13. Costau Archwilio Allanol

Mae'r Prif Gwnstabl wedi gorfod talu'r costau canlynol mewn perthynas ag archwilio'r Datganiad o Gyfrifon ac ardystio ceisiadau am grant:

	2017-2018			2016-2017		
	Grŵp	CHTh	PG	Grŵp	CHTh	PG
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru am wasanaethau archwilio allanol yr archwilydd penodedig	86	43	43	90	45	45
Cyfanswm	86	43	43	90	45	45

Mae'r uchod yn cynrychioli taliadau a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2017-2018. Mae hyn yn cynnwys gordaliad sy'n berthnasol i ffioedd perfformiad 2016-2017 o £4,626.69. Y ffi strategaeth a gytunwyd ar gyfer y flwyddyn archwilio rhwng Tachwedd 2017 a Hydref 2018 oedd £86,866 ar gyfer 2017-18.

14. Tâl Swyddogion

Mae'r tablau canlynol yn nodi manylion tâl Swyddogion Heddlu Perthnasol (y Prif Gwnstabl ac unrhyw Uwch Swyddog Heddlu sy'n ennill dros £150,000 y flwyddyn o gyflog); Uwch Swyddogion Heddlu (uwch na rheng Uwch-arolygydd); ac Uwch Weithwyr (dalwyr swyddi dynodedig corff llywodraeth leol). Mae costau'r Swyddogion a Staff isod wedi'u codi yn erbyn y Cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

2017-2018									
Daliwr y Swydd:	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Bonwsau £	Lwfans Treuliau £	Treuliau Eraill £	Buddion mewn nwyddau £	Cyfanswm tâl heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau Pensiwn £	Cyfanswm tâl gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl – M. Polin		143,803	0	105	0	3,823	147,731	0	147,731
Prif Gwnstabl – G. Pritchard	1	9,050	0	0	0	220	9,270	2,141	11,411
Dirprwy Brif Gwnstabl		111,260	0	134	0	3,276	114,670	26,041	140,711
Dirprwy Brif Gwnstabl	2	7,452	0	0	0	289	7,741	1,703	9,444
Prif Gwnstabl Cynorthwyol		106,674	0	6	0	4,297	110,977	25,108	136,085
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	3	7,048	0	0	0	121	7,169	1,311	8,480
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau		101,805	0	2,392	0	1,940	106,137	16,594	122,731
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	4	34,398	0	0	0	0	34,398	5,607	40,005

2016-2017									
Daliwr y Swydd:	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Bonwsau £	Lwfans Treuliau £	Treuliau Eraill £	Buddion eraill £	Cyfanswm tâl heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau Pensiwn £	Cyfanswm tâl gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl – M. Polin		141,616	0	0	0	5,539	147,155	0	147,155
Prif Gwnstabl – G. Pritchard	1	7,240	0	0	0	188	7,428	1,712	9,140

Dirprwy Brif Gwnstabl		110,955	0	80	0	3,425	114,460	26,120	140,580
Dirprwy Brif Gwnstabl	2	5,962	0	0	0	204	6,166	1,361	7,527
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	3	105,316	0	6	-4,146	3,716	104,892	24,929	129,821
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	4	5,108	0	0	0	102	5,210	1,048	6,258
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	5	100,286	0	4,400	8,001	1,699	114,386	16,347	130,733
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	6	36,232	0	0	0	0	36,232	5,906	42,138

Nodyn 1: Bu daliwr y swydd yn ymgymryd â'r rôl hon rhwng 13/3/2017 a 31/3/2017.

Nodyn 2: Bu daliwr y swydd yn ymgymryd â'r rôl hon rhwng 13/3/2017 a 31/3/2017.

Nodyn 3: Mae treuliau eraill yn berthnasol i addasiad i ateb y flwyddyn flaenorol.

Nodyn 4: Bu daliwr y swydd yn ymgymryd â'r rôl hon rhwng 13/3/2017 a 31/3/2017.

Nodyn 5: Mae treuliau eraill yn berthnasol i gostau adleoli.

Nodyn 6: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio llai o oriau dan gytundeb. Y cyflog llawn amser cyfwerth yw £168,478.

2017-2018

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Prif Gwnstabl sy'n ennill dros £60,000 y flwyddyn (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

Bandiau Cyflog	Nifer y Gweithwyr 2017-2018	Nifer y Gweithwyr 2016-2017
£60,000 - £64,999	17	14
£65,000 - £69,999	8	3
£70,000 - £74,999	4	8
£75,000 - £79,999	4	4
£80,000 - £84,999	6	5
£85,000 - £89,999	0	1
£90,000 - £94,999	2	0
£95,000 - £99,999	1	0

Mae manylion y nifer o becynnau ymadael gyda chyfanswm cost fesul band a chyfanswm cost diswyddiadau gorfodol a diswyddiadau eraill i'w gweld yn y tabl canlynol:

Band cost pecynnau ymadael (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer y diswyddiadau gorfodol		Nifer yr ymadawiadau eraill a gytunwyd		Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael ym mhob band cost		Cyfanswm cost y pecynnau ymadael ym mhob band	
	2016-17 Nifer	2017-18 Nifer	2016-17 Nifer	2017-18 Nifer	2016-17 Nifer	2017-18 Nifer	2016-17 £000	2017-18 £000
£ 0 - £20,000	0	0	0	7	0	7	0	31
£ 20,001 - £40,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£ 40,001 - £60,000	0	0	1	0	1	0	46	0
£ 60,001 - £80,000	0	0	5	5	5	5	378	376
£ 80,001 ac uwch	0	0	6	1	6	1	557	91

Cymhareb Tâl Canolrif

Mae'r gymhareb tâl canolrif yn cymharu tâl cyfwerth â llawn amser y Prif Gwnstabl â chymhareb tâl canolrif llawn amser staff a gyflogir gan y Prif Gwnstabl.

	2017-2018	2016-2017
Tâl y Prif Gwnstabl	147,626	147,155
Tâl canolrif staff y Prif Gwnstabl	32,910	33,642
Cymhareb tâl canolrif:	4.5	4.4

15. Partïon Perthnasol

Gwnaeth aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ddatgan eu holl fuddiannau ariannol sy'n berthnasol i gytundebau a busnesau ar benodiad. Gwnaethant lofnodi cytundeb i lynu at Saith Egwyddor Bywyd Nolan a datgan unrhyw fuddiannau diwygiedig i'r Prif Weithredwr. Ceir datganiadau diddordebau aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd www.northwales-pcc.gov.uk

Nid oes chwaith ddim buddiannau na chysylltiadau hanfodol y Prif Swyddogion na'u teuluoedd uniongyrchol, a allai ddylanwadu neu reoli gwneud penderfyniadau, polisiau neu drafodion ariannol Heddlu Gogledd Cymru/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae proses gadarn mewn grym er mwyn cymeradwyo a chofrestru buddiannau busnes staff a swyddogion heddlu.

Mae'r Prif Gwnstabl yn un o ymddiriedolwyr PACT (Ymddiriedolaeth Heddlu Gogledd Cymru a'r Gymuned). Mae'r Grŵp yn rhoi arian a gaiff o Gyfrif Cronfa Eiddo'r Heddlu i PACT i gefnogi prosiectau gyda'r nod o godi proffil diogelwch yn y gymuned, lleihau'r ofn o drosedd yn sylweddol ac o ganlyniad, gwella ansawdd bywyd trigolion ledled Gogledd Cymru. Yn ystod 2017-2018 rhoddwyd £55,000 o'r gronfa i PACT a chefnogaeth ariannol o £42,947 tuag at gostau gweinyddu'r Gronfa.

Mae'r Prif Gwnstabl yn ymwneud â Rhaglen Ymyrraeth Cyffuriau sy'n bartneriaeth wedi ei hariannu gan grantiau, sydd â chyfrifoldeb dros leihau troseddau a marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau trwy ddarparu cefnogaeth a gwasanaethau. Mae'r Bartneriaeth yn cynnwys swyddogion Heddlu, Partneriaethau Diogelwch Cymunedol, Byrddau Iechyd Lleol, Gwasanaeth Prawf Gogledd Cymru, Llys Ynadon Gogledd Cymru, Gwasanaeth Carchardai ei Mawrhydi, Y Ganolfan Byd Gwaith a Llywodraeth Cymru.

16. Buddion Terfynu

Defnyddiodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y rheoliadau canlynol o ran buddion terfynu:

- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2006 (fel y'i diwygiwyd) a
- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2000 (fel y'i diwygiwyd)

ac fe derfynwyd cytundebau nifer o weithwyr yn 2017-2018 ar gost o £0.498 miliwn (2016-2017 £0.981m) fel y'i datgelwyd yn nodyn 14.

17. Cynlluniau Pensiwn Gyda Buddion Diffiniedig

Fel rhan o'i delerau a'i amodau i gyflogi swyddogion heddlu a staff, mae'r Prif Gwnstabl yn cynnig buddion pensiwn. Er na thelir y rhain hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, mae'n rhaid i'r Prif Gwnstabl wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) a'u datgelu ar yr amser pan fydd y gweithwyr yn ennill eu hawliau yn y dyfodol.

Mae'r Prif Gwnstabl yn cyfrannu tuag at ddau gynllun pensiwn:

- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar gyfer Staff yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, sydd yn cael ei weinyddu gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol, sy'n golygu bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i mewn i'r gronfa, sydd wedi eu cyfrifo ar lefel sydd yn cydbwysu'r ymrwymadau pensiwn â'r asedau buddsoddi. Mae Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn ystyried y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel un corff ac nid ydynt wedi cael eu rhoi ar wahân yn y cyfrifon.

Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddion ôl-ymddeol dewisol pan fydd unigolion yn ymddeol yn gynnar - mae hwn yn drefniant heb ei ariannu gyda buddion diffiniedig, ac mae'r ymrwymadau'n cael eu cydnabod pan fo'r dyfarniadau'n cael eu gwneud. Fodd bynnag, nid oes asedau buddsoddi ar gyfer diwallu'r ymrwymadau pensiwn hyn, ac mae rhaid cynhyrchu arian parod i ddiwallu'r gwir daliadau pensiwn pan fyddant yn ddyledus.

Mae Cynllun Pensiwn Gwynedd yn cael ei weinyddu yn unol â fframwaith rheoleiddio Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a chyfrifoldeb Pwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd yw trefn llywodraethu'r cynllun. Mae'r Polisi yn cydymffurfio â rheoliadau Cynlluniau Pensiwn. Mae rheolwyr buddsoddi'r gronfa yn cael eu penodi gan y pwyllgor.

Y prif risgiau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn perthynas â'r cynllun ydi'r tybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun (h.y. alldyniadau mawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, elw bondiau a pherfformiad buddsoddiadau ecwiti sydd gan y cynllun. Mae'r rhain yn cael eu lliniaru i ryw raddau gyda'r gofynion statudol i roi'r symiau sy'n angenrheidiol gan statud fel y'i disgrifir yn y nodyn ar bolisiau cyfrifyddu yn erbyn y Gronfa Gyffredinol.

- Cynllun Pensiwn ar gyfer Swyddogion yr Heddlu. Mae hwn yn gynllun heb ei ariannu, gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol, gan olygu nad oes asedau buddsoddi ar gyfer diwallu'r ymrwymadau pensiwn hyn, ac mae rhaid cynhyrchu arian parod i ddiwallu'r gwir daliadau pensiwn pan fyddant yn ddyledus. Dan Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007, os bydd y symiau sy'n cael eu derbyn gan y gronfa bensiwn yn y flwyddyn yn llai na'r symiau sy'n daladwy, mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd drosglwyddo arian yn flynyddol ar gyfer cyfarfod y diffyg yn y gronfa bensiwn. Yn amodol ar archwiliad a chymeradwyaeth y senedd, mae hyd at 100% o'r gost yn daladwy gan grant pensiwn ychwanegol gan y llywodraeth ganolog. Fodd bynnag, os oes arian yn weddill yn y gronfa ar ddiwedd y flwyddyn, yna rhaid trosglwyddo'r gweddill o'r gronfa bensiwn yn ôl i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a bydd rhaid iddo ef wedyn ad-dalu'r swm yn ôl i'r llywodraeth ganolog.

Trafodion yn Berthnasol i Fuddion Ôl-Gyflogaeth:

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd cydnabod cost y buddion ymddeol yng nghost y gwasanaeth a adroddir amdano pan fyddant wedi'u hennill gan y gweithwyr yn hytrach na pan fydd y pensiynau yn cael eu talu yn y pen draw. Fodd bynnag, mae'r gost sydd yn dod allan o dreth y cyngor yn seiliedig ar daliadau ariannol yn ystod y flwyddyn, felly mae gwir gost buddion cyflogaeth/ymddeol yn cael eu tynnu allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn. Yn 2017-2018 gwnaed rhagdaliad o £1.594 miliwn i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol o ran cyfandaliadau sy'n berthnasol i 2018-2019 a 2019-2020. Derbyniwyd gostyngiad sylweddol ar gyfer y rhagdaliad hwn. Gan fod y swm hwn wedi'i gyfrif amdano o fewn asedau Mantolen y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, nid yw wedi'i gynnwys yn nhrefnion a chyfanswm ymrwymadau y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r trafodion canlynol wedi cael eu gwneud yn y Datganiad Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	2017-2018 £000	2016-2017 £000	2017-2018 £000	2016-2017 £000	2017-2018 £000
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
<i>Cost Gwasanaethau:</i>					
<i>Cost am wasanaeth sy'n cynnwys:</i>					
Cost Gyfredol y Gwasanaeth	-12,070	-6,418	-28,160	-19,800	-40,230
Cyfraniadau Buddion heb eu Hariannu	114	116	0	0	114
Enillion (-)/Colledion(+) Gorffennol y Gwasanaeth	0	-126	-1,030	-50	-1,030
Enillion (-)/Colledion (+) o setliadau	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau i mewn	0	0	-430	-130	-430
Grant ychwanegol Pensiwn yr Heddlu sy'n dderbyniadwy	0	0	22,958	22,763	22,958
<i>Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi</i>					
Cost llog net	-1,631	-1,615	-42,870	-46,550	-44,501
Cyfanswm Buddion Ôl-gyflogaeth wedi eu codi yn erbyn y Gweddill neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-13,587	-8,043	-49,532	-43,767	-63,119
<i>Buddion Ôl-gyflogaeth Eraill wedi eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr</i>					
<i>Ail-fesur ymrwymiad y budd net diffiniedig yn cynnwys:</i>					
Adenillion ar asedau cynlluniedig (ac eithrio'r swm a gafodd ei gynnwys yng nghost llog net)	1,467	23,585	0	0	1,467
Enillion (+) a cholledion (-) actiwariaid yn deillio o newidiadau i'r tybiaethau demograffig	0	764	-54,500	-30,440	-54,500
Enillion (+) a cholledion (-) actiwariaid yn deillio o newidiadau i'r tybiaethau ariannol	6,039	-29,828	51,240	305,890	57,279
Enillion (+) a cholledion (-) eraill	-15	-6,703	-7,310	-1,420	-7,325
Buddion Eraill Ôl-gyflogaeth wedi eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-6,096	-20,225	-60,102	230,263	-66,198
Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd					
Gwrthdroi'r costau net a wnaed i'r Gweddill neu Ddiffyg ar gyfer Darpariaeth Buddion Ôl-gyflogaeth yn unol â'r cod	-13,587	-8,043	-49,532	-43,767	-63,119
<i>Gwir swm a godwyd yn erbyn balans y Gronfa Gyffredinol am bensiynau yn ystod y flwyddyn:</i>					
Cyfraniad y cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	7,204	5,540			7,204
Llai: Addasu rhagdaliad *	-1,594				-1,594
Cyfraniadau addasiedig Cyflogwr	5,610				5,610
Buddion ymdeol sy'n daladwy i'r pensiynwyr			15,682	16,187	15,682

*rhagdaliad o £1.594m ar gyfer cyfandaliadau sy'n ddyledus yn 2018-19 a 2019-20, a geir yn y Fantolen fel rhagdaliad (gweler hefyd y tabl isod).

Asedau ac Ymrwymadau Pensiwn sy'n cael eu Cydnabod yn Fantolen.

Mae'r swm sy'n cael ei gynnwys yn y fantolen sy'n deillio o ymrwymiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ran ei gynlluniau buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	31 Mawrth 2018 £000	31 Mawrth 2017 £000	31 Mawrth 2018 £000	31 Mawrth 2017 £000	31 Mawrth 2018 £000
Gwerth presennol y buddion diffiniedig	250,443	239,653	1,645,360	1,622,080	1,895,803
Gwerth teg asedau a gynlluniwyd	-191,135	-179,237	0	0	-191,135
Addasiad rhagdaliad *	1,594	0	0	0	1,594

Is gyfanswm	60,902	60,416	1,645,360	1,622,080	1,706,262
Symudiadau eraill yn yr ymrwymiad (+)/ased (-) (os yn berthnasol)	0	0	0	0	0
Rhwymedigaeth Net sy'n deillio o'r ymrwymiad budd diffiniedig	60,902	60,416	1,645,360	1,622,080	1,706,262

Cysoni'r Symudiad yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	
	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2017
	£000	£000
Gwerth teg asedau'r cynllun ar y dechrau	179,237	146,491
Incwm - llog	4,731	5,192
Ail-fesur enillion (+)/colledion (-):		
- adenillion ar asedau cynlluniedig, ac eithrio'r swm a gafodd ei gynnwys yng nghost llog net	1,467	23,585
- Arall (os yn berthnasol)	0	0
Effaith newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid gwledydd tramor	0	0
Cyfraniad y cyflogwr	5,610	5,540
Cyfraniadau'r gweithwyr i'r cynllun	1,952	1,876
Buddion a dalwyd	-3,456	-3,447
Arall (os yn berthnasol)	0	0
Gwerth teg asedau'r cynllun ar y diwedd	189,541	179,237

Cysoni Gwerth Presennol Rhwymedigaeth y Cynllun (Ymrwymiad Budd Diffiniedig)

	Rhwymedigaethau a Ariennir: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Rhwymedigaethau nas Ariennir: Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2018	31 Mawrth 2017
	£000	£000	£000	£000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	239,653	192,222	1,622,080	1,320,470
Cost Gyfredol y Gwasanaeth	12,070	6,418	28,160	19,800
Cost llog	6,362	6,807	42,870	46,550
Cyfraniadau aelodau'r cynllun	1,952	1,876	7,050	7,050
Ail-fesur enillion (-)/colledion (+):				
- Enillion a cholledion actiwariaid yn deillio o newidiadau i'r tybiaethau demograffig	0	-764	-54,500	-30,440
- Enillion a cholledion actiwariaid yn deillio o newidiadau i'r tybiaethau ariannol	-6,039	29,828	51,240	305,890
- Enillion/colledion eraill	15	6,703	-7,310	-1,420
Costau'r gwasanaeth yn y gorffennol	0	126	1,030	50
Colledion (+)/enillion (-) ar gwtogiadau (ble bo'n berthnasol)	0	0	0	0
Rhwymedigaeth dybiedig ar gyfuniadau o endidau	0	0	0	0
Trosglwyddiadau i mewn	0	0	430	130
Buddion a dalwyd	-3,456	-3,447	-45,690	-46,000
Rhwymedigaethau a gafodd eu dileu adeg setlo (ble bo'n berthnasol)	-114	-116	0	0
Balans terfynol ar 31 Mawrth	250,443	239,653	1,645,360	1,622,080

Asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol			Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		
	2017-2018			2016-2017		
	Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas dyfynnwyd ar y farchnad agored £000	Cyfanswm £000	Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas dyfynnwyd ar y farchnad agored £000	Cyfanswm £000
Arian Parod a Chywertoedd Arian Parod Llai: Addasiad rhagdaliad *	7,198	0	7,198	6,743	0	6,743
	-1,594	0	-1,594	0	0	0
Is gyfanswm	5,604	0	5,604	6,743	0	6,743
Gwarantau Ecwiti: <i>Yn ôl y math o ddiwydiant:</i>						
Defnyddwyr	5,677	0	5,677	6,145	0	6,145
Gweithgynhyrchu	6,271	0	6,271	5,550	0	5,550
Ynni a Gwasanaethau	599	0	599	998	0	998
Sefydliadau Ariannol	3,381	0	3,381	3,438	0	3,438
Iechyd a Gofal	9,706	0	9,706	8,847	0	8,847
Technoleg Gwybodaeth	7,267	0	7,267	7,207	0	7,207
Arall	659	0	659	491	0	491
Is gyfanswm	33,560	0	33,560	32,676	0	32,676

Asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol			Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		
	2017-2018			2016-2017		
	Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas dyfynnwyd ar y farchnad agored £000	Cyfanswm £000	Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas dyfynnwyd ar y farchnad agored £000	Cyfanswm £000
Gwarantau Dyled:						
Bondiau Corfforaethol (graddfa buddsoddi)	0	0	0	0	0	0
Bondiau Corfforaethol (graddfa di-fuddsoddi)	0	0	0	0	0	0
Llywodraeth y DU	0	0	0	0	0	0
Arall	0	27,785	27,785	0	22,391	22,391
Is gyfanswm	0	27,785	27,785	0	22,391	22,391
Eiddo: <i>Yn ôl math:</i>						
Eiddo yn y DU	4,465	10,120	14,585	3,938	9,787	13,725
Eiddo Tramor	0	176	176	0	364	364
Is gyfanswm	4,465	10,296	14,761	3,938	10,151	14,089
Deilliadau:						
Chwyddiant	0	0	0	0	0	0
Is gyfanswm	0	0	0	0	0	0
Ecwiti Preifat:						
DU a thramor	0	7,433	7,433	0	8,097	8,097
Is gyfanswm	0	7,433	7,433	0	8,097	8,097

Cronfeydd Buddsoddi ac ymddiriedolaethau unigol eraill:						
Ecwiti	38,804	58,256	97,060	38,310	54,528	92,838
Bondiau	0	0	0	0	0	0
Isadeiledd	0	3,338	3,338	0	2,403	2,403
Is gyfanswm	38,804	61,594	100,398	38,310	56,931	95,241
Cyfanswm	82,433	107,108	189,541	81,667	97,570	179,237

Sail ar gyfer amcangyfrif Asedau ac Ymrwymiadau

Cafodd yr ymrwymiadau eu hasesu ar sail actiwariad gan ddefnyddio dull rhagamcanu unedau credyd; mae'n rhoi amcangyfrif o'r pensiynau fydd yn daladwy yn y blynyddoedd i ddod yn ddibynnol ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, lefelau cyflogau ac ati.

Mae ymrwymiadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi cael eu hasesu gan Hymans Robertson ac mae ymrwymiadau Cynllun Pensiwn yr Heddlu wedi cael eu hamcangyfrif gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae'r ddau yn sefydliadau actwari annibynnol. Roedd amcangyfrifon Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn seiliedig ar brisiad llawn ddiweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2013.

Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymiadau budd diffiniedig yn sensitif i'r tybiaethau actiwariad sydd wedi'u cynnwys yn y tabl uchod. Mae'r dadansoddiad hydeimledd isod yn seiliedig ar newidiadau posibl rhesymol bod y tybiaethau'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd a rhagdybir ar gyfer pob newid bod y dybiaeth yn dadansoddi newidiadau tra bod yr holl dybiaethau eraill yn parhau i fod yn gyson. Er enghraifft, mae'r tybiaethau hirhoedledd yn tybio y bydd disgwyliad oes dynion a merched yn cynyddu neu'n gostwng. Yn ymarferol, mae hyn yn annhebygol o ddigwydd, a gall y newidiadau yn rhai o'r tybiaethau fod yn gysylltiedig â'i gilydd. Mae'r dadansoddiadau hydeimledd wedi dilyn y polisiau cyfrifyddu ar gyfer y cynllun h.y. ar sail actiwariad gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu uned credyd. Ni wnaeth y dulliau a'r math o dybiaethau a ddefnyddiwyd i baratoi'r dadansoddiad hydeimledd isod newid o'r rhai hynny a ddefnyddiwyd yn y cyfnod adrodd blaenorol.

2017-2018	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	Cynnydd yn y tybiaethau	Gostyngiad yn y tybiaethau	Cynnydd yn y tybiaethau	Gostyngiad yn y tybiaethau
	£000	£000	£000	£000
Hirhoedledd (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) mewn 1 blwyddyn)	10,018	-10,018	42,000	-42,000
Cyfradd chwyddiant (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	24,141	-24,141	130,000	-130,000
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	7,058	-7,058	21,000	-21,000
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	24,141	-24,141	130,000	-130,000
Cyfradd rhwymedigaethau cynlluniau disgownt (cynnydd (-) neu ostyngiad (+) o 0.5%)	-31,755	31,755	-164,000	164,000

Strategaeth Cydweddu Asedau ac Ymrwymiadau

Nid oes gan Bwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd Strategaeth Cydweddu Asedau ac Ymrwymiadau. Cyfrifoldeb y pwyllgor pensiynau yw strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae rhaglen rheoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy marchnadoedd arian ac mae'n ceisio lleihau potensial effeithiau andwyol ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu Datganiad Strategaeth Ariannu ar y cyd ag Actiwariad y Gronfa, sy'n nodi sut bydd ansolfedd a risg yn cael ei reoli o safbwynt ymrwymiadau. Cafodd y Strategaeth ei adolygu a'i ddiweddarau yn dilyn y prisiad actiwariad yn 2016 ac mae wedi cymryd golwg cyffredinol ar lefel y risg sy'n gynhenid yn y polisi buddsoddiadau a nodwyd yn y Datganiad

Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddiadau Arian) 2016, (y rheoliadau buddsoddi) a'r polisi ariannu sydd wedi'i gynnwys yn y Datganiad. Mae'r dogfennau hyn yn parhau i gael eu hadolygu er mwyn sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau i fod yn berthnasol.

Effaith ar Lif Arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Nod y cynllun yw cadw cyfraniadau'r cyflogwr ar gyfradd mor gyson â phosibl. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actwari'r cynllun i ariannu 100% o'r cynllun dros yr 20 mlynedd nesaf. Mae'r lefelau ariannu'n cael eu monitro'n flynyddol. Dylai'r prisiad teirblwydd nesaf gael ei gwblhau erbyn 31 Mawrth 2019.

Bydd angen i'r cynllun gymryd y newidiadau cenedlaethol sy'n deillio o Ddeddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 i ystyriaeth. Dan y Ddeddf, ni all Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr na chynlluniau gwasanaethau cyhoeddus eraill gynnwys buddion mewn perthynas â gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014 (neu wasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2015 ar gyfer prif gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru a Lloegr). Mae'r Ddeddf yn caniatáu i reoliadau'r cynllun gael eu pennu o fewn fframwaith cyffredin, er mwyn sefydlu cynlluniau enillion cyfartalog ar gyfer talu pensiynau a buddion eraill i rai gweithwyr yn y sector cyhoeddus. Disgwylodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i dalu cyfraniadau o £6,178,000 i'r cynllun yn 2018-2019.

Amcangyfrifir y bydd rhaid ar gyfartaledd talu ymrwymadau budd diffiniedig i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol am 22.2 mlynedd, 2017-2018, (22.7 mlynedd 2016-2017). Y cyfartaledd ar gyfer Cynllun Pensiwn yr Heddlu yw 21.0 mlynedd, 2017-18, (21.0 mlynedd 2016-17).

18. Lwfansau'r Aelodau

Mae costau'r Cydbwyllgor Archwilio wedi'u rhannu'n deg rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r tabl isod yn cynrychioli cyfanswm y gost am y flwyddyn.

	2017-2018		2015-2017	
	£000	Nifer yr Aelodau	£000	Nifer yr Aelodau
Lwfansau	6	5	11	5
Treuliau	0		1	
	6		12	

Ceir rhagor o fanylion am lwfansau'r aelodau yn www.northwales-pcc.gov.uk

19. Offerynnau Ariannol gan gynnwys Natur a Maint y Risg sy'n Deillio ohonynt

Mae'r gwobrau a'r risgiau ariannol yn cael eu cario gan y Grŵp ac mae'r nodiadau cyfrifo a'r datgeliadau cefnogol yn cael eu dal o fewn Cyfrifon y Grŵp/CHTh.

20. Cynlluniau Partneriaeth

Mae'r Grŵp yn gysylltiedig â gwaith partneriaeth gyda DangerPoint Ltd ac Ymddiriedolaeth Heddlu Gogledd Cymru a'r Gymuned (PACT). Mae manylion cyfrifon PACT a DangerPoint ar gael os bydd hangen.

21. Gweithrediadau/cydweithio a reolir ar y cyd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn barti i nifer o drefniadau cydweithio (yn rhanbarthol ac yn genedlaethol). Ym mhob achos mae'r cyfrifon Grŵp yn adlewyrchu eu siâr o incwm, gwariant a llif arian parod yn deillio o strwythur y trefniadau. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd dderbyniodd yr holl incwm a nawdd, bydd unrhyw incwm a geir o strwythur y trefniadau'n cael ei gredydu yn Natganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gan fod Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Prif Gwnstabl yn cynnwys gwariant yn deillio o'r trefniadau cydweithio hyn, bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn credydu'r Prif Gwnstabl gyda swm cyfwerth drwy drefniadau ariannu rhwng grwpiau.

Mae arweiniad CIPFA ar gyfrifyddu ar gyfer trefniadau cydweithio wedi'i ystyried wrth bennu natur y berthynas a, gan fod cyd reolaeth o'r rhan fwyaf o drefniadau drwy fwrdd rheoli strategol, ystyrir fod y rhan fwyaf wedi'u dosbarthu'n gywir fel gweithrediadau ar y cyd. Mae rhai trefniadau o natur gydweithredol ond maent yn cael eu dosbarthu fel taliadau trydydd parti. Mae eraill yn ymwneud â swyddogion o heddluoedd unigol yn cyflawni dyletswyddau ar sail ranbarthol ond yn cael eu noddi gan heddlu arweiniol o grantiau a gafwyd gan y Swyddfa Gartref, asiantaethau eraill neu'n talu amdanynt eu hunain drwy ffioedd ayyb.

Mae'r canlynol yn rhannu'r trefniadau yn:

- Cydweithio – Cydweithrediadau
- Cydweithio – Taliadau trydydd parti
- Cydweithio – Grant/hunan ariannu

Cydweithio – Cydweithrediadau

Sefydlwyd Titan ym mis Ebrill 2009 gan ddod a'r chwe heddlu rhanbarthol at ei gilydd er mwyn taclo troseddau difrifol a threfnedig yng Ngogledd Cymru a Gogledd Orllewin Lloegr. Mae'n cwmpasu gwaith nifer o dimau a Heddlu Glannau Mersi sy'n arwain. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu ein siâr ni o incwm a gwariant yr amrywiol drefniadau fel a ganlyn:

2015-2017		2017-2018		
		Gwariant £000	Incwm £000	Gwariant Net £000
222	Uned Troseddau Rhanbarthol	220	0	220
45	Cudd-wybodaeth carcharorion	70	-28	42
9	Uned Cudd-wybodaeth Ranbarthol	30	-21	9
164	Uned Gwyliadwriaeth Dechnegol	182	-14	168
96	Gwasanaeth Unigolion Gwarchoddedig	94	0	94
162	Uned Gyfrinachol	178	-17	161
0	Tîm Adfer Asedau Rhanbarthol	57	-57	0
6	Swyddog Diogelwch Gweithredol	13	-7	6
0	Troseddau Seiber	28	-28	0
0	GAIN	4	-4	0
107	Gwasanaethau Fforensig Cudd	166	-60	106
44	Grantiau TITAN eraill	88	-39	49
855	Cyfanswm	1,130	-275	855

Mae Comisiynydd Heddlu a Throsedd Glannau Mersi yn darparu eiddo ar gyfer yr Uned Troseddau Rhanbarthol, yr Uned Cudd-wybodaeth Rhanbarthol a'r Tîm Adfer Asedau Rhanbarthol. Cafodd yr ased hwn ei ariannu'n gyfan gwbl drwy grant cyfalaf a gafwyd gan Y Swyddfa Gartref ac mae wedi'i gynnwys ar fantolen Comisiynydd Heddlu a Throsedd Glannau Mersi. Pe bai'r trefniadau rhanbarthol yn cael eu terfynu ar unrhyw adeg yna fe allai'r Swyddfa Gartref adennill y grant a gafwyd i ariannu'r adeilad. Pe na bai'r opsiwn hwn yn cael ei weithredu, yna byddai elw'r gwerthiant yn cael ei rannu rhwng yr heddluoedd sy'n cymryd rhan (Heddlu Swydd Gaer, Heddlu Manceinion, Heddlu Glannau Mersi, Heddlu Swydd Gaerhirfryn, Heddlu Cumbria a Heddlu Gogledd Cymru).

Swydd Gaer sy'n arwain ar y cydweithrediadau canlynol:

2016-2017 Gwariant Net £000		2017-2018		
		Gwariant £000	Incwm £000	Gwariant Net £000
68	Uned Chwilio Danddwr ar y Cyd	100	-30	70
21	Drylliau Tanio Rhanbarthol	28	-7	21
2,872	Cynghrair Plismona Arfog	3,032	-122	2,910
624	Cynghrair Cŵn	655	0	655
-	Rhaglen Galluoedd Arbenigol Rhanbarthol	17	-17	0
14	ANPR	16	-2	14
3,599	Cyfanswm	3,848	-178	3,670

Cychwynnodd Cytundeb Hyfforddiant MET y Gynghrair Plismona Arfog, sy'n estyniad o'r Gynghrair Plismona Arfog, yn 2017-2018. Felly nid oess ffigyrau cymharol ar gyfer 2016-2017.

Mae'r isod yn cael eu cyflawni mewn cydweithrediad â heddluoedd eraill Cymru. Mae cyfran dybiannol y gwariant a'r incwm wedi cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn ôl canran y boblogaeth ar draws Cymru.

CYFRAN CYDWEITHREDIADAU 2017-2018		Uned Cudd- wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Ymgynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol
Gwariant Gros	% Poblogaeth	£000	£000
Dyfed-Powys	16.57%	1,113	75
Gwent	18.76%	1,260	85
Gogledd Cymru	22.35%	1,501	102
De Cymru	42.31%	2,842	193
Cyfanswm:	100.00%	6,716	455

Cyfanswm Incwm a Grantiau	% Poblogaeth	£000	£000
Dyfed-Powys	16.57%	-1,113	-75
Gwent	18.76%	-1,260	-85
Gogledd Cymru	22.35%	-1,501	-102
De Cymru	42.31%	-2,842	-193
Cyfanswm:	100.00%	-6,716	-455

CYFRAN CYDWEITHREDIADAU 2015-2017		Uned Cudd- wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Ymgynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol
Gwariant Gros	% Poblogaeth	£000	£000
Dyfed-Powys	16.65%	1,081	81
Gwent	18.77%	1,219	91
Gogledd Cymru	22.41%	1,455	109
De Cymru	42.17%	2,737	205
Cyfanswm:	100.00%	6,492	486
Cyfanswm Incwm a Grantiau	% Poblogaeth	£000	£000
Dyfed-Powys	16.65%	-1,081	-81
Gwent	18.77%	-1,219	-91
Gogledd Cymru	22.41%	-1,455	-109
De Cymru	42.17%	-2,737	-205
Cyfanswm:	100.00%	-6,492	-486

Yn 2017-2018 sefydlwyd Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan yn y tymor byr er mwyn cydlynu gweithgareddau a oedd eisoes yn bodoli a nodi cyfleoedd newydd ar gyfer cydweithredu ledled pedwar heddlu Cymru. Arweinir y tîm gan Ddirprwy Brif Gwnstabl ac ariennir yn seiliedig ar gyfraniadau a gytunir gan bob heddlu yng Nghymru. Cyfanswm costau'r tîm yn 2017-2018 oedd £243k (2016-2017 – dim). Cyfraniad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd at y costau hyn oedd £58.5k yn 2017-2018 (2016-2017 – dim).

Mae dyledwyr a chredydwyr perthnasol i'r trefniadau uchod wedi aros ym malansau'r heddluoedd arweiniol drwy gyd gytundeb ar sail materoldeb.

Cydweithio – Taliadau Trydydd Parti

Yr unig drefniant arwyddocaol o'r rhain yw'r taliad a wnaed tuag at y Gwasanaeth Awyr Cenedlaethol (NPAS) a oedd yn £0.585 miliwn yn 2017-2018 (£1.038 miliwn yn 2016-2017).

Cydweithio – Grant/Hunan ariannu

Mewn nifer fechan o drefniadau cydweithio darparodd Heddlu Gogledd Cymru swyddogion ar secondiad i gefnogi'r trefniadau a chafodd ei ad-dalu'n llawn gan heddluoedd neu asiantaethau eraill a dderbyniodd grant nawdd gan Y Swyddfa Gartref neu Lywodraeth Cymru ar gyfer gwariant.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Ers 2006-2007 mae pensiynau Swyddogion Heddlu yn cael eu talu allan o gyfrif gwahanol i'r prif gyfrif refeniw. Mae cyfraniadau'r cyflogwr a'r gweithwyr ac unrhyw incwm arall yn cael eu talu i mewn i'r Cyfrif Cronfa Bensiwn ac mae'r holl wariant yn cael ei dalu allan o'r cyfrif. Mae Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn gynllun heb ei ariannu ac felly heb asedau wedi eu buddsoddi. Yn ôl y ddeddfwriaeth mae'n ofynnol i bob heddlu weithredu Cronfa Bensiwn ac y mae'r swm sydd yn cael ei dalu i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn wedi ei bennu gan reoliad. Mae Rheoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 yn nodi bod rhaid i unrhyw ddiffyg ar y cyfrif ar ddiwedd y flwyddyn gael ei drosglwyddo i brif gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd er mwyn i'r cyfrif fod yn ddim ar ddiwedd y flwyddyn. Caiff cyfrif y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ei ad-dalu am y swm yma gan y Swyddfa Gartref. Yn yr un modd, mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ad-dalu unrhyw ddeiliant dros ben o'r gwariant i'r Swyddfa Gartref. Mae lefel cyfraniadau'r gweithwyr a'r cyflogwr yn seiliedig ar ganrannau tâl pensiynadwy a osodwyd yn genedlaethol gan y Swyddfa Gartref a chânt eu hadolygu bob tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae manylion yr ymrwymïadau pensiwn tymor hir i'w gweld yn nodyn 17 Buddion Ymddeol.

Mae'r Cyfrif Pensiwn yma wedi ei gynllunio i dalu pensiynau fel y maent yn dod yn daladwy ac nid yw'n cymryd i ystyriaeth atebolrwydd am daliadau ar ôl diwedd y cyfnod adrodd. Mae'r trosglwyddiadau o fewn y cyfrif yn cael eu trin yn unol â Pholisïau Cyfrifyddu'r Prif Gwnstabl fel y dangosir ar dudalennau 11 i 26. Caiff y Gronfa Bensiynau ei gweinyddu drwy gytundeb cytundeb trydydd parti.

2016-2017 £000	Cyfrif y Gronfa	2017-2018 £000
	Cyfraniadau a dderbynnir	
	Gan y Cyflogwr:	
12,457	- Arferol	12,547
0	- Ymddeoliad cynnar	0
899	- Cyfraniad Cyfalaf tuag at Ymddeoliadau ar sail Salwch	467
7,046	Cyfraniadau Aelodau	7,048
192	Trosglwyddiadau i mewn	437
20,594	Cyfanswm incwm	20,499
	Buddion Taladwy	
32,277	Pensiynau	33,716
11,052	Buddion ymddeol cymudol a lwmp swm	9,704
20	Taliadau Lwmp Swm ar adeg marwolaeth	0
	Taliadau i ac ar ran rhai sy'n gadael y cynllun	
0	Trosglwyddiadau allan o'r cynllun i gynlluniau eraill	0
8	Ad-dalu cyfraniadau	37
43,357	Cyfanswm Taliadau	43,457
22,763	Swm net yn daladwy am y flwyddyn cyn trosglwyddiad o Gronfa'r Heddlu	22,958
-22,763	Cyfraniad ychwanegol gan Gronfa'r Heddlu	-22,958
0	Swm net yn daladwy/dderbyniadwy ar ddiwedd y flwyddyn	0
	Datganiad Asedau Net:	
120	Cyfraniadau yn ddyledus gan y cyflogwr	60
37	Buddion heb eu talu	21
-157	Asedau neu rwymedigaethau cyfredol eraill (heblaw am rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol)	-81
0	Cyfanswm y Rhwymedigaethau	0

1. Mae cyfraniad ychwanegol Y Swyddfa Gartref yn seiliedig ar 21.3% o gyfraniad y cyflogwr yn unol â phrisiad yr actwari. Mae'r cyfrifon uchod yn seiliedig ar gyfraniad y cyflogwr o 24.2% yn unol â'r rheoliadau pensiwn.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2017-2018**1.0 Cyflwyniad a Chefndir**

- 1.1 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau llywodraethu ar y cyd. Am y rheswm hwnnw felly mae llawer o'r rheolaethau'n gyffredin i'r ddwy gorfforaeth undyn. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Fwrdd Cyd-lywodraethu er mwyn sicrhau eu bod yn cyflawni eu cyfrifoldebau llywodraethu corfforaethol. Cadeirir y Bwrdd gan Brif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydag uwch swyddogion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn mynychu. Mae'r Bwrdd yn coladu ac yn dogfennu'r dystiolaeth i greu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.
- 1.2 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gynllun Dirprwyo a sefydlwyd ar y 1 Ebrill 2014. Nod y Cynllun hwn yw sicrhau bod trefniadau cywir wedi'u sefydlu ar gyfer rheoli gweithgareddau ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae ar y Comisiynydd ddyletswydd statudol a mandad etholiadol i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon ac i ddal Heddlu Gogledd Cymru yn atebol ar ran y cyhoedd. Y Comisiynydd sy'n gyfrifol am blismona yn ei gyfanrwydd. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am gyfarwyddyd a rheolaeth amhleidiol pob swyddog heddlu ac aelod o staff o fewn yr heddlu y mae'n ei arwain ac mae'n gyfrifol am gynnal Heddwch y Frenhines. Mae'r Prif Gwnstabl yn dal swydd dan y Goron, ond fe'i penodir gan y Comisiynydd. Roedd y Cynllun hwn ar waith drwy gydol y flwyddyn ariannol ac mae wedi'i gymeradwyo gan yr holl Uwch Swyddogion a enwir yn y Cynllun, yn ogystal â'r Prif Gwnstabl a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.
- 1.3 Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod â Phrif Swyddog Cyllid i ymgymryd â chyfrifoldebau statudol adran 151. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi sefydlu Cydbwyllgor Archwilio. Diben y Pwyllgor yw darparu cyngor annibynnol a gwneud argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl parthed digonoldeb y fframwaith rheoli risg, yr amgylchedd rheolaeth fewnol ac adroddiadau ariannol.
- 1.4 Mae gan bob ardal heddlu Banel Heddlu a Throsedd i gynnal gwiriad a balans rheolaidd ar gyflawniad y Comisiynydd. Bydd gofyn hefyd i'r Comisiynydd ymgynghori â'r Panel ar ei gynlluniau a chyllideb ar gyfer plismona, ynghyd â'r lefel o dreth gyngor a phenodiad Prif Gwnstabl. Mae'r panel yn cynnwys deg cynghorydd lleol a dau aelod annibynnol cyfetholedig. Fodd bynnag ym mis Medi 2016 gwnaeth y Panel benodi trydydd aelod annibynnol cyfetholedig yn dilyn ymgyrch recriwtio. Awdurdodwyd y cynnydd gan yr Ysgrifennydd Cartref. Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yw'r 'Awdurdod Lletyol' ar gyfer Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru. Mae'n darparu'r gwasanaethau cymorth gofynnol ar gyfer gweithredu a rhyddhau dyletswyddau'r Panel Heddlu a Throsedd.
- 1.5 Mae llywodraethu yn ymwneud â sut y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau eu bod yn gwneud y pethau iawn, yn y ffordd iawn, i'r bobl iawn, mewn modd amserol, cynhwysfawr, agored ac atebol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n rheoli'r sefydliad a hefyd y gweithgareddau hynny y bydd y sefydliad yn ymgymryd â nhw er mwyn ymgysylltu â, a chael ei ddal yn atebol gan, y gymuned y mae'n ei gwasanaethu. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) hwn ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn disgrifio sut y gall y sefydliad ddangos ei fod wedi cyflawni ei ddwy ddyletswydd statudol gyffredinol yn ystod 2016-2017:
- sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon
 - bod yn atebol am y modd y maen nhw a'r rhai hynny sydd dan eu cyfarwyddyd a'u rheolaeth yn arfer eu swyddogaethau

2.0 Diben a chwmpas y cyfrifoldeb dros y Fframwaith Llywodraethu

- 2.1 Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, y cedwir cyfrif cywir ohono ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus. Mae arnynt ddyletswydd hefyd i wneud trefniadau i sicrhau gwelliannau parhaus yn y modd y caiff eu swyddogaethau eu harfer.
- 2.2 Wrth gyflawni eu cyfrifoldebau cyffredinol, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am sefydlu trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu eu busnes ac i'w cynorthwyo i arfer eu swyddogaethau, sy'n cynnwys sicrhau bod system reoli fewnol gadarn yn cael ei chynnal trwy gydol y flwyddyn a bod trefniadau yn eu lle i reoli risg. Mae'r trefniadau ar gyfer rheolaeth ariannol yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu CIPFA fel y'i hamlinellir yn ei gyhoeddiad "Statement on the Role of the Chief Financial Officer of the Police and Crime Commissioner and Chief Finance Officer of the Chief Constable" a chyhoeddiad y Swyddfa Gartref "Financial Management Code of Practice for the Police Service of England and Wales 2013".
- 2.3 Mae'r datganiad hwn yn egluro sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion y Fframwaith CIPFA/SOLACE: *Delivering Good Governance in Local Government* a ddiweddarwyd yn 2017 ac sydd hefyd yn diwallu gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'i newidiwyd, mewn perthynas â datganiad o reolaeth fewnol â chyhoeddiad y datganiad llywodraethu blynyddol.
- 2.4 Mae'r fframwaith llywodraethu'n cynnwys y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n cyfeirio ac yn rheoli'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a'u gweithgareddau ar gyfer bod yn atebol i, ymgysylltu â, ac arwain eu cymunedau. Mae'r fframwaith yn galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i gadw llygad ar gyflawniad eu hamcanion strategol ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau addas a chost effeithiol ac a ydynt yn darparu gwerth am arian.
- 2.5 Mae'r system o reolaeth fewnol yn rhan arwyddocaol o'r fframwaith, ac fe'i dyluniwyd i reoli risg hyd at lefel resymol a rhagweladwy. Ni all atal yn gyfan gwbl y risg o fethu â chyflawni polisiâu, nodau ac amcanion; ni all ond darparu sicrwydd rhesymol, nid diamod, o effeithiolrwydd. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i dylunio i nodi a blaenoriaethu'r risgiau o safbwynt cyflawniad nodau ac amcanion y sefydliad ac i werthuso pa mor debygol yw hi y bydd y risgiau hynny'n troi'n realiti a beth fyddai eu heffeithiau, a'u rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd.
- 2.6 Roedd y fframwaith llywodraethu yn ei le drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2018 a hyd at gymeradwyaeth y Datganiad o Gyfrifon.

3. Egwyddorion llywodraethu da

Mae'r Fframwaith CIPFA/SOLACE: *Delivering Good Governance in Local Government* yn gosod saith egwyddor o lywodraethu da sy'n gweithredu fel sylfaen i drefniadau llywodraethu effeithiol er mwyn sicrhau bod y deilliannau a friadwyd ar gyfer randdeiliaid yn cael eu diffinio a'u cyflawni.

Nodir trefniadau sy'n benodol ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn y saith pwynt isod:

3.1 Moeseg ac Uniondeb

Mae prosesau corfforaethol mewn lle i gefnogi egwyddorion craidd moeseg a gonestrwydd megis protocol Plismona 2011 sy'n gofyn i bawb gydymffurfio â'r saith egwyddor o fywyd cyhoeddus (egwyddorion Nolan). Yn ogystal, mae Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl sicrhau bod llywodraethu da wedi'i fewnosod o fewn y sefydliadau ac mae Cod Moeseg y Coleg Plismona yn gosod y safonau ymddygiad a ddisgwylir gan bawb sy'n gweithio ym maes plismona.

Cod ymddygiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chod Moeseg y Prif Gwnstabl sydd mewn lle sy'n gosod sylfaen i'r safonau disgwylidig o ran ymddygiad. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisiau a gweithdrefnau a rheoliadau mewn lle sy'n cydymffurfio â'r gyfraith ac yn cyd-fynd â'r safonau moeseg priodol a'r safonau ymddygiad proffesiynol. Mae ystyriaethau moesol yn rhan o unrhyw benderfyniadau busnes a wneir ac fe'u gosodir o fewn polisiau gweithredol o fewn y ddau sefydliad.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisi Gwrth-dwyll a Llygredigaeth a threfniadau chwythu'r chwiban mewn lle sy'n rheoli risg twyll a llygredigaeth yn effeithiol. Mae prosesau ar gyfer datgan diddordeb a chofrestr derbyn rhoddion a lletygarwch yn cael eu cadw a'u diweddarau yn ôl y galw.

Mae'r Cydbwyllgor Archwilio a'r Panel Heddlu a Throsedd wedi cwblhau'r holl swyddogaethau'n llawn fel y nodir yn y cyhoeddiad CIPFA perthnasol ar gyfer Pwyllgorau Archwilio. Ceir Cylch Gorchwyl y Cydbwyllgor Archwilio ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd weithdrefnau mewn lle ar gyfer derbyn adborth ynghylch plismona yng Ngoled Cymru, a phenderfyniadau a wneir gan neu ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i swyddogion. Mae ganddo hefyd weithdrefnau mewn lle ar gyfer trin cwynion am y Prif Gwnstabl. Yn ychwanegol at hyn, mae'r Panel Heddlu a Throsedd yn cyflawni eu cyfrifoldebau o ran cwynion am y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel yr amlinellwyd o fewn Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.

3.2 **Didwylledd ac Ymgysylltiad Rhanddeiliaid**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn hyrwyddo diwylliant agored a thryloyw ar draws y sefydliad i sicrhau bod gwasanaethau'n bodloni gofynion pobl. Mae holl bapurau a chofnodion cyfarfodydd cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi ar y wefan ynghyd ag unrhyw benderfyniadau a wneir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn atebol i drigolion Gogledd Cymru i ddarparu gwasanaeth heddlu sy'n effeithlon ac yn effeithiol iddynt ac mae'r Prif Gwnstabl yn atebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i sicrhau bod gwasanaeth heddlu effeithiol yn cael ei ddarparu i drigolion Gogledd Cymru.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth ynglŷn â gwaith a chyflawniadau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn rheolaidd ynghyd â bodlonrwydd defnyddwyr, gan gynnwys cyhoeddi Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blynyddol.

Mae strategaeth ymgynghori ac ymgysylltu mewn lle i sicrhau bod ein gwasanaethau'n ymatebol i faterion sy'n cael eu codi. Rydym yn cynnal arolygon yn rheolaidd i fwydo gwybodaeth i ddarpariaeth ein gwasanaeth ac i gynorthwyo i ddatblygu ein blaenoriaethau a'n hamcanion. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau ymgynghori mewnol ac allanol mewn lle a ddefnyddir i fwydo gwybodaeth ac i wella gwasanaethau.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gweithio mewn partneriaeth ac mewn cydweithrediad â sefydliadau eraill er mwyn cyflawni amcanion cytûn ac i sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n effeithiol ac yn bodloni gofynion y sefydliadau. Mae partneriaethau a threfniadau cydweithio sydd mewn lle yn cael eu monitro a'u hadolygu i sicrhau bod perfformiad yn cael ei gyflawni a bod amcanion yn cael eu bodloni.

Mae gennym swyddogaeth craffu, wedi'i gefnogi gan dystiolaeth a dadansoddiad data, i herio'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau mewn modd adeiladol, gan gynnwys y rhai hynny sy'n gweithio mewn partneriaeth â'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae pob penderfyniad allweddol a gymerir yn cynnwys asesiad effaith ariannol, effaith cyfreithiol, effaith cydraddoldeb ac asesiad risg.

Prif Weithredwr i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sy'n dal rôl y Swyddog Monitro ac mae trefniadau i gofnodi unrhyw gyngor proffesiynol angenrheidiol ar gyfer meysydd arbenigol.

Mae gan y Prif Gwnstabl drefniadau mewn lle i gofnodi unrhyw gyngor proffesiynol angenrheidiol ar gyfer meysydd arbenigol.

Yn ogystal, mae'r Prif Swyddogion Ariannol ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â datganiad CIPFA, sef 'the Role of the Chief Financial Officer of the Police and Crime Commissioner and of the Chief Constable'.

3.3 Diffinio Deilliannau

Bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl, fel rhan o'r broses cynllunio strategol, yn datblygu strategaethau a chynlluniau sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau, sy'n gynaliadwy ac yn ystyried lefel yr adnoddau angenrheidiol i'w darparu mewn modd priodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gosod yr amcanion heddlu a throsedd. Mae'r rhain yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Heddlu a Throsedd sy'n cael ei ddiweddarau a'i gyhoeddi'n flynyddol. Mae ein Cynllun Heddlu a Throsedd wedi cael ei gyfathrebu i'r cyhoedd trwy'r wefan a thrwy nifer o weithgareddau ymgysylltu ac mae crynodeb fer wedi'i gynnwys yn y daflen treth cyngor a anfonwyd i bob cartref, naill ai ar ffurf electroneg neu drwy'r post.

Datblygwyd amcanion yr heddlu a throsedd, blaenoriaethau ac opsiynau ariannol o weledigaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a dadansoddiad ar y cyd o'r canlynol:

- Asesiad o'r drosedd a'r lefel gwasanaeth sy'n ofynnol
- Ymgynghoriad gyda phobl leol
- Ymgynghoriad gyda phartneriaid
- Ymgynghoriad rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl
- Canfyddiadau archwiliad allanol ac adolygiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru a HMIC
- Asesiad risg

Caiff amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu cyfeirio a'u darparu gan y Prif Gwnstabl, ac yn ei dro, gan y Bwrdd Cynllunio Strategol yn ystod y flwyddyn. Caiff ein cyflawniad ei fonitro a'i adrodd o fewn yr Adroddiad Blynyddol, y Datganiad o Gyfrifon a'r cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Y Bwrdd Gweithredol Strategol yw'r fforwm ar gyfer craffu ar y Prif Gwnstabl gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae swyddogaethau ychwanegol y Bwrdd yn cynnwys:

- gwneud penderfyniadau fel bo'r angen gan y Cynllun Llywodraethu, i'w cymryd ar y cyd gyda'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl; a
- datblygu cynigion ar gyfer cyflawni amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd fel y nodir yn y Cynllun

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol a'r Bwrdd Cynllunio Strategol yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darpariaeth gwasanaeth a chyflawniad o'r amcanion heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol.

3.4 Pennu ymyriadau

Er mwyn sicrhau ein bod yn cyflawni'r deilliannau a fwriadwyd yn y modd gorau posibl, bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod trefniadau digonol mewn lle i ddarparu gwasanaethau sy'n dangos effeithlonrwydd a gwerth am arian.

Cynhelir cynlluniau adnoddau manwl yn flynyddol ac maent yn cael eu cyhoeddi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae'r risg hwn yn asesu'r gofyn am adnoddau'n seiliedig ar dybiaethau priodol i alluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i flaenoriaethu galw am wasanaethau.

Mae'r gylchred cynllunio strategol a gweithredol blynyddol yn rhoi ystyriaeth i'r lefel ddisgwyliedig o adnoddau sy'n ofynnol ac yn nodi lle bo angen arbedion a gostyngiadau. Caiff y rhaid eu hasesu o ran risg ac mae cyflawniad pob cynllun a ffrwd gwaith yn cael ei fonitro trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Gwnstabl.

Mae byrddau prosiect mewn lle sy'n monitro gweithrediad a chyflawniad unrhyw fentrau neu gynlluniau a gytunir. Sefydlwyd y rhain i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau cadarn er mwyn cyflawni'r deilliannau gofynnol. Mae'r broses o wneud penderfyniadau wedi'i ddatganoli er mwyn galluogi gweithrediad hyblyg ac ymatebol a gwell deilliannau. Mae atebolrwydd yn cael ei fesur yn ôl y strwythur llywodraethu a'r prosesau sydd mewn lle.

3.5 Datblygu Arweinyddiaeth

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl strwythurau a rolau penodol o fewn y sefydliadau i alluogi arweinyddiaeth effeithiol. Caiff hyn ei gefnogi gan y Canllaw Llywodraethu sy'n amlinellu'r rolau a'r cyfrifoldebau ac sy'n hanfodol er mwyn galluogi'r strategaethau a'r cynlluniau sydd mewn lle i gael eu gweithredu.

Mae'r trefniadau llywodraethu wedi cael eu datblygu'n unol â Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, Gorchymyn Protocol Plismona 2012 statudol, Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref (FMCP) a chanllawiau presennol yn ymwneud â materion ariannol a llywodraethu sy'n parhau i fod ar waith.

Mae cynllun caniatâd cytûn mewn lle sy'n ffurfioli dyletswyddau a dirprwyo rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r strwythur llywodraethu yn cefnogi gweithrediad gweithgareddau a deilliannau a gynllunnir, ac mae strwythur cyfarfodydd mewn lle er mwyn sicrhau bod y deilliannau a gynllunnir yn cael eu cyflawni'n brydlon.

Ein pobl yw ein buddsoddiad mwyaf ac rydym yn sicrhau bod rhaglenni hyfforddi a datblygu aelodau a swyddogion ar gael er mwyn cadw gwybodaeth yn gyfredol, gan gynnwys unrhyw ofynion datblygiad proffesiynol. Mae ein prosesau recriwtio a chynllunio olyniaeth yn sicrhau ein bod yn penodi'r bobl iawn gyda'r sgiliau iawn i rolau o fewn y sefydliad.

Mae telerau ac amodau cenedlaethol yn bodoli ar gyfer swyddogion a staff gyda graddfeydd cyflog a system gwerthuso swyddi wedi'u cytuno, ac mae gennym fframwaith rheoli perfformiad y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn ei ddefnyddio er mwyn asesu perfformiad a mynd i'r afael ag unrhyw welliannau angenrheidiol. Yn ogystal, ceir asesiadau blynyddol o effeithlonrwydd ar gyfer y Panel Heddlu a Throsedd a'r Cydbwyllgor Archwilio.

3.6 Rheoli risg a monitro perfformiad

Mae rheoli risg a rheolaeth fewnol yn rhan hanfodol o'r system rheoli perfformiad yn y ddau sefydliad. Mae'r broses rheoli risg yn gosod sylfaen i'r trefniadau rheolaeth ariannol a'r prosesau llywodraethu ac yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r deilliannau a fwriedir ac yn cefnogi ein gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru mwy diogel.

Mae diwylliant rheoli risg wedi'i wreiddio ar draws y sefydliad ar bob lefel. Mae cofrestrau risg corfforaethol ac ar gyfer meysydd unigol sy'n cydymffurfio â methodoleg genedlaethol gymeradwy ac sy'n cael eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd a'u hadrodd yn ôl yn eu cylch i bwyllgorau a byrddau ar draws y sefydliad. Mae rheoli risg yn eitem reolaidd ar yr agenda ar bob bwrdd ar draws y sefydliad.

Mae ein cynlluniau, ein prosesau a'n polisiau yn cael eu llunio gan dalu'r sylw dyledus i'r risgiau a ddaw i'r amlwg. Mae fframwaith partneriaeth mewn lle i sicrhau bod unrhyw bartneriaethau'n cael eu rheoli'n briodol gan gynnwys rheoli risg.

Mae risgiau strategol a'r broses rheoli risg yn cael eu goruchwyllo a'u monitro gan y Cydbwyllgor Archwilio. Mae aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio'n gallu adolygu pob risg er mwyn sicrhau tryloywder.

Mae'r Gwasanaeth Archwilio mewnol yn asesu digonoldeb ein rheoliadau mewnol ac yn adrodd yn llawn i'r Cydbwyllgor Archwilio annibynnol. Archwiliodd ac adroddodd archwilwyr mewnol ac allanol ar gydymffurfiaid â rheoliadau a rheolaethau mewnol perthnasol.

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol a'r Bwrdd Cynllunio Strategol yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darpariaeth gwasanaeth a chyflawniad o'r amcanion heddlu a throstedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol.

Mae holl bapurau a chofnodion y Cydbwyllgor Archwilio a Phanel y Comisiynydd Heddlu a Throstedd ar gael ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throstedd.

Mae trefniadau effeithiol mewn lle i sicrhau bod data'n cael ei ddiogelu ac yn cael ei gasglu, ei ddefnyddio, ei storio a'i rannu mewn modd priodol. Mae'r holl ddata yn cydymffurfio â pholisïau cadw a gytunwyd ac mae'r cynllun dosbarthiad diogelwch ar waith trwy gydol yr heddlu. Mae Bwrdd Diogelwch Gwybodaeth mewn lle i fonitro trefniadau ac effeithiolrwydd.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl bolisiau diogelu data a diogelu gwybodaeth mewn lle sy'n cael eu profi'n rheolaidd. Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol hefyd wedi adolygu ein diogelwch data a'n trefniadau rheoli gwybodaeth yn dilyn yr adolygiad AHM diweddar.

Mae protocolau rhannu gwybodaeth mewn lle rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl a hefyd gyda'n partneriaid.

3.7 Arddangos atebolrwydd effeithiol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throstedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod y rhai sy'n gwneud penderfyniadau'n ymwneud â darparu gwasanaethau yn atebol iddyn nhw trwy'r prosesau sydd mewn lle yn y ddau sefydliad.

Defnyddir templedi adrodd safonol er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei gofnodi mewn modd digonol ac i alluogi gwneud penderfyniadau effeithiol, ac mae adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi sy'n asesu perfformiad yn erbyn y Cynllun Heddlu a Throstedd.

Mae gwefannau'r Comisiynydd Heddlu a Throstedd a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth sy'n berthnasol i'r cyhoedd ac i randdeiliaid. Mae'r Comisiynydd wedi derbyn y marc ansawdd tryloywder gan sefydliad 'Comparing Police and Crime Commissioners (CoPacc)' i gydnabod lefel ac ehangder yr wybodaeth sy'n cael ei gynnwys ar y wefan.

Mae'r gwasanaeth archwilio mewnol yn adrodd i'r Cydbwyllgor Archwilio ac mae ganddo fynediad uniongyrchol ar y Comisiynydd Heddlu a Throstedd, y Prif Gwnstabl a'r aelodau. Mae argymhellion ar gyfer gwelliannau i'r gwasanaeth yn cael eu gweithredu ac yn cael eu hadrodd i'r pwyllgor.

Cynhelir adolygiadau ac archwiliadau annibynnol ac allanol yn rheolaidd gan gyrff rheoleiddio ac mae'r adroddiadau'n cael eu cyhoeddi, ac unrhyw argymhellion a wneir yn cael eu gweithredu.

4.0 Adolygu effeithiolrwydd

- 4.1 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throstedd a'r Prif Gwnstabl gyfrifoldeb am gynnal adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu yn flynyddol o leiaf, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei hysbysu gan waith y rheolwyr gweithredol sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygu a chynnal a chadw'r amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol y pennaeth archwilio mewnol, a hefyd drwy sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol, y Panel Heddlu a Throstedd, y Cydbwyllgor Archwilio ac asiantaethau ac arolygiaethau adolygu eraill.

- 4.2 Yn unol â'r rheoliadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi adolygu effeithiolrwydd ei wasanaeth archwilio mewnol. Y casgliad oedd bod y gwasanaeth wedi cydymffurfio'n llawn â holl safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus (PSIAS).
- 4.3 Fel rhan o'n fframwaith llywodraethu ac er mwyn sicrhau ein bod yn adolygu ein trefniadau ar gyfer effeithiolrwydd, rydym wedi sefydlu Bwrdd Llywodraethu sy'n gyfrifol am fonitro'r trefniadau ar gyfer cydymffurfiad a gwneud argymhellion ar gyfer datblygiad y trefniadau llywodraethu fel sy'n angenrheidiol. Mae adolygiad o effeithlonrwydd y fframwaith llywodraethu hefyd yn cael ei hysbysu gan weithredu a dysgu o'r flwyddyn flaenorol.
- 4.4 Cynhaliodd y gwasanaeth Archwilio Mewnol adolygiad blynyddol o'n prif systemau ariannol yn 2017-2018 a darparwyd adroddiadau positif yn ystod y flwyddyn. Daeth eu hadroddiad blynyddol i'r casgliad:

The Internal Auditors (TIAA) are satisfied that for the areas reviewed during the year that the Police and Crime Commissioner for North Wales and Chief Constable North Wales Police has reasonable and effective risk management, control and governance processes in place. Also, there was evidence to support the achievement of value for money with regard to economy, efficiency or effectiveness of the systems reviewed. This opinion is based solely on the matters that came to the attention of TIAA during the course of the internal audit reviews carried out during the year and is not an opinion on all elements of the risk management, control and governance processes or the ongoing financial viability which must be obtained by the Police and Crime Commissioner and the Chief Constable from the various sources of assurance.

- 4.5 Rhoddodd llythyr archwilio blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2015-16 farn ddiamedod ar gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gan gofnodi nad oeddynt wedi gweld unrhyw wendidau arwyddocaol yn y fframwaith cyffredinol. Dywedodd hefyd fod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau digonol yn eu lle i sicrhau effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac economi yn eu defnydd o adnoddau.

5.0 Cynllun Gweithredu Llywodraethu a chynnydd

- 5.1 Wrth asesu'r trefniadau llywodraethu sydd mewn lle, bydd y Bwrdd Llywodraethu hefyd yn datblygu ac yn monitro unrhyw gynlluniau gweithredu er mwyn ymdrin ag unrhyw faterion llywodraethu a ddaw i'r amlwg neu pan fo angen gwella trefniadau presennol. Gwelir y meysydd i'w gofalu amdanynt yng nghynllun 2018-2019 yn yr Atodiad isod.
- 5.2 Roedd y cynllun gweithredu ar gyfer 2017-18 yn cynnwys dau faes gwelliant. Caiff y rhain eu manylu isod gyda'u cynnydd a'u statws presennol.

Argymhelliad:	Gweithred	Statws Cyfredol - wedi cwblhau D/N?
Ymgysylltiad Cymunedol:	Mae ymgysylltiad cymunedol wrth galon plismona. Ymgorfforir hyn o fewn ein cyflwyniad gwasanaeth ac o fewn ein cynlluniau ymgysylltu cymunedol. Adolygwyd strategaeth bresennol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd er mwyn sicrhau ei fod yn adlewyrchu dulliau ac arferion presennol a ddefnyddir fel rhan o'n hymateb i ymgysylltiad cymunedol.	Do – wedi cwblhau

Atebolrwydd a Sicrwydd:	Mae aelodau presennol y Cydbwyllgor Archwilio wedi bod yn mew'n grym ers ffurfio swydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Daeth eu cyfnod i ben ar 31 Mawrth 2018 fel rhan o'u telerau ac amodau. Roedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd angen dechrau recriwtio ar gyfer aelodau newydd er mwyn sicrhau parhad y broses sicrwydd. Cynhaliwyd cyfweiliadau ym mis Chwefror 2018 er mwyn penodi cadeirydd a 4 aelod o'r Cydbwyllgor Archwilio, i ddechrau eu cyfnod ar 1 Ebrill 2018. Roedd y broses yn llwyddiannus gyda phum unigolyn yn cael cynnig lle.	Do – wedi cwblhau
Cynllunio a Chyflawniad Ariannol:	Mae'r Bwrdd Cynllunio Strategol yn parhau i nodi ac asesu meysydd lle gellir gwneud arbedion ariannol. Mae'r broses hon wedi'i gosod bellach i'r cylch cynllunio arferol.	Do – wedi cwblhau
Creu Datganiad Rheoli'r Heddlu:	Creu Datganiad Rheoli'r Heddlu – Mae datganiad rheoli'r heddlu (DRhH) yn hunanasesiad mae prif gwnstabiliaid yn ei baratoi ac yn ei roi i HMICFRS bob blwyddyn. Mae'n ofyniad newydd o 2018-19. Datganiad ac eglurhad y prif gwnstabl ydyw o: • y galw mae'r heddlu'n disgwyl ei wynebu yn y pedair blynedd nesaf; • sut gwnaiff yr heddlu newid neu wella ei weithlu ac asedau eraill i ymdopi â'r galw hwnnw; • sut gwnaiff yr heddlu wella ei effeithlonrwydd i sicrhau fod y bwlch rhwng galw a gallu'r dyfodol mor fach ag y gall fod yn rhesymol; ac • yr arian y mae disgwyl i'r heddlu ei feddu i wneud hyn i gyd. Mae datblygu'r DRhH yn broses tair blynedd. Mae'r flwyddyn gyntaf hon o DRhH yn flwyddyn arbrofol,	Naddo – i fod i gwblhau ym mis Awst 2018.

	gan arwain at ddatblygu DRhH llawn (ar gyfer y drydedd flwyddyn, 2020). Bydd DRhH hanner ffordd ar gyfer yr ail flwyddyn (2019). Gofynnwyd i heddluoedd greu eu DRhH blwyddyn gyntaf erbyn 31 Mai 2018.	

6.0 Casgliad

- 6.1 Ni all unrhyw ddatganiad o reolaeth fewnol roi sicrwydd diamod na cheir colledion materol. Bwriad y datganiad hwn yw rhoi sicrwydd rhesymol.
- 6.2 Fodd bynnag, ar sail yr adolygiad o sicrwydd a nodwyd yn y datganiad hwn, rydym yn fodlon bod gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru drefniadau llywodraethu boddhaol mewn lle. Mae hyn yn cynnwys systemau priodol o ran rheolaeth fewnol a rheoli risg sy'n hwyluso ymarferiad effeithiol ei swyddogaethau.

Llofnodwyd

Gareth Pritchard,
Prif Gwnstabl Dros Dro

Richard Muirhead,
Prif Swyddog Cyllid Dros Dro'r Prif Gwnstabl

Datganiad Llywodraethu Blynyddol – Cynllun

Bydd y meysydd canlynol yn cael sylw yn 2018-2019:-

Moeseg ac Uniondeb

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymroddedig i sicrhau fod angen i ddarparwyr allanol gwasanaethau ar ran y sefydliad weithredu gydag uniondeb. Dylent gydymffurfio gyda safonau moesegol a ddisgwylir gan y sefydliad. Er nad yw'n ofyniad cyfreithiol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydymffurfio â Deddf Gwasanaethau Cyhoeddus (Gwerth Cymdeithasol) 2012 na Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, rhaid i bartneriaid sector cyhoeddus gydymffurfio â'i gilydd. Mae'n fater o arfer gorau i Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu ymddwyn yn unol â'r deddfau hyn, fel safon ofynnol. Yn unol â hynny, datblygwyd Polisi Gwerth Cymdeithasol yn 2017/18 ac mae gweithdrefnau i'w gynorthwyo wedi'u hysgrifennu. Bydd angen i holl gytundebau newydd gydymffurfio â'r polisi hwn o 2018/19. Monitrir hyn yn agos.

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Brif Gwnstabl Gogledd Cymru

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig (gan gynnwys Dadansoddiad Gwariant a Chyllid):

- Prif Gwnstabl Gogledd Cymru; a
- Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru

am y flwyddyn a ddaeth i ben 13 Mawrth 2018 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Prif Gwnstabl Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian, a'r nodiadau perthnasol, yn cynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu sylweddol.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Prif Gwnstabl Gogledd Cymru

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Prif Gwnstabl Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2018 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru

Yn fy marn i, mae cyfrifon y gronfa bensiwn a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun gwir a theg o drafodion ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2018 ac o'i incwm a'i wariant ar y dyddiad hwnnw; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018.

Sail am farn

Fe gynhaliais fy archwiliad yn unol â chyfraith berthnasol ar Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (UK)). Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn y cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer archwilio adran datganiadau ariannol fy adroddiad. Rwyf yn annibynnol o Brif Gwnstabl Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn unol â gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o ddatganiadau ariannol yn y DU. Mae hyn yn cynnwys Safon Foesebol y Cyngor Adrodd Ariannol. Rwyf wedi cyflawni fy chyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwy'n credu fod y dystiolaeth archwiliad rwyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n berthnasol i faterion sydd yn weithredol

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol o ran y mae'r ISAs (DU) yn gofyn i mi adrodd i chi lle:

- nid yw defnyddio sail cyfrifyddu mater sy'n weithredol wrth baratoi datganiadau ariannol yn briodol; neu
- nid yw'r swyddog ariannol cyfrifol wedi dadlennu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd pwysig a nodwyd a all beri amheuaeth sylweddol am Brif Gwnstabl Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru i barhau i fabwysiadu'r sail materion sy'n weithredol o gyfrifyddu am gyfnod o leiaf ddeuddeg mis o'r dyddiad pan yr awdurdodir datganiadau ariannol ar gyfer eu cyhoeddi.

Gwybodaeth arall

Mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol a chyfrifon. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a geir yn yr adroddiad blynyddol oni bai am y datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilydd wedi hynny. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn gofalu am y wybodaeth arall. Oni bai i'r graddau sydd fel arall yn cael ei ddweud yn bendant yn ddiweddarach yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw ffurf o gasgliad sicrwydd wedi hynny.

Mewn cysylltiad gyda fy archwiliad o'r datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb yw darllen y wybodaeth arall i nodi anghysondebau sylweddol gyda'r datganiadau ariannol archwiliedig. Nodir hefyd unrhyw wybodaeth sydd yn debyg yn sylweddol anghywir yn seiliedig ar, neu'n sylweddol anghyson â'r wybodaeth a gafwyd gen i yn ystod cyflawni'r archwiliad. Os wyf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau sylweddol amlwg, rwyf yn ystyried goblygiadau ar gyfer fy adroddiad.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn, yn seiliedig ar y gwaith a ymgymerwyd yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn gyson â'r datganiadau ariannol a bod yr Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2018;
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratwir y datganiadau ariannol amdani yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi yn unol â chanllaw.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Prif Gwnstabl Gogledd Cymru, a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru a'i amgylchfyd a geir yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau sylweddol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd o ran y materion canlynol, yr wyf yn ei adrodd i chi, os, yn fy marn:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Prif Gwnstabl Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ar gyfer y datganiadau ariannol

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am baratoi y datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru, sy'n rhoi safbwynt gwir a theg. Ceir hefyd reolaeth fewnol y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn ei benderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiad hanfodol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Prif Gwnstabl Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn yr Heddlu i barhau'n weithredol gan ddefnyddio'r sail materion sy'n weithredol o gyfrifyddu hyd nes yr ystyrir yn amhriodol.

Cyfrifoldebau archwilydd ar gyfer yr archwiliad y datganiad ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd o gamddatganiad sylweddol, boed oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yn gwarantu y gwnaiff archwiliad yn unol ag ISAs (DU) bob amser ganfod camddatganiad sylweddol pan mae'n bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu wall a gellir eu hystyried yn sylweddol os, yn unigol neu'n gyfangryno, y gwnânt ddylanwadu'r penderfyniadau economaidd defnyddwyr yn sylweddol a gymerwyd ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwiliad y datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Anthony J Barrett
Ar gyfer ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru
28 Medi 2018

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ